

คุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัญญารัตน์ หาญสารกิจ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
พฤษภาคม 2551

คุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัญญารัตน์ หาญสารกิจ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
กัญญารัตน์ หาญสารกิจ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2551

กัญญารัตน์ หาญสาริกิจ. (2551). *คุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์*

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.

จารุวรรณ สกุลคู, อาจารย์ ดร. อรรณพ โพธิสุข.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนะและเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยรวมและในแต่ละด้าน คือ ด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสังคม จำแนกตามตัวแปร เพศ กลุ่มวิชา การอบรมเลี้ยงดู การเข้าร่วมกิจกรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และองค์กรฯ ชั้นปีสุดท้ายที่กำลังศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชา 3 กลุ่มวิชา13 คณะ คือ 1. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ประกอบด้วย คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ 2. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย คณะมนุษยศาสตร์ คณะพลศึกษา 3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านวิชาการ วิชาชีพ 21 ข้อ ด้านคุณธรรม จริยธรรม 10 ข้อ ด้านสังคม 30 ข้อ รวมทั้งสิ้น 61 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีทัศนะต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะของ

นิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ไม่พบความแตกต่าง

3. นิสิตที่ศึกษาต่างกลุ่มวิชากันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่พบความแตกต่างกัน

4. นิสิตที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นิสิตที่มีจำนวนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้านวิชาการ วิชาชีพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านสังคม ที่ไม่พบความแตกต่าง

CHARACTERISTICS OF SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY STUDENTS
BASED ON CRITERIA OF COMMISSION OF HIGHER EDUCATION

AN ABSTRACT
BY
KANYARAT HANSARIGIT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

May 2008

Kanyarat Hansaragit. (2008). *Characteristics of Srinakharinwirot University Students based on Criteria of Commission of Higher Education*. Master Thesis, M.Ed. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committees: Dr.Jaruwan Sakulkhu, Dr.Annop Potisuk.

The purpose of this research was to study and to compare the characteristics of Srinakharinwirot University students based on criteria established by the Commission of Higher Education on 3 aspects: academic and professional, academic field, parenting style, student activity experience, and academic achievement and on overall score. The sample included 394 fourth year students from 13 faculties of Srinakharinwirot University in academic year 2008. The instrument used to gather the data was a Likert – type, five – point rating scale questionnaire with 61 items. Statistical procedure used to analyse data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance and Scheffe's test.

The results were as follows :

1. Srinakharinwirot University Students held a high level of overall and on each aspect of characteristics based on criteria by the Commission of Higher Education.
2. Male and female differed significantly on overall and on each aspect of the characteristic based on criteria by the Commission of Higher Education except on moral and virtue aspect.
3. Students from different academic field differed significantly on overall and on each aspect of characteristic.
4. Students with different parenting styles had different opinion on overall and on each aspect of characteristic.
5. Students with different student activities experience differed significantly on overall and on each aspect of characteristic.
6. There were no different found on overall characteristic but significant differences were found on the aspects of academic and professional, and moral and virtue.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

คุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ของ

กัญญารัตน์ หาญสารกิจ

ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู)

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. อรรณพ โพธิ์สุข)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. อรรณพ โพธิ์สุข)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนางรงค์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ดร. จารุวรรณ สกุลคู ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข กรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์ และ อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์ อาจารย์ ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ และอาจารย์ ดร. ราชน บุญธิมา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการ วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการอุดมศึกษาที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์และประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆที่ผู้วิจัยได้เรียนรู้ตลอดช่วง ระยะเวลาที่ผ่านมา และพี่ๆเพื่อนๆ ที่ไม่สามารถกล่าวนามในนี้ได้ทั้งหมด ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจเสมอมา

ขอขอบคุณนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถามเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างยิ่งสำหรับ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้อบรมสั่ง สอนสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในการศึกษา และเป็นพลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

กัญญารัตน์ หาญสาริกิจ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์.....	10
หลักคิดและแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.....	14
หลักคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษา.....	16
แนวคิดการพัฒนานิสิตนักศึกษา.....	16
การพัฒนานิสิตนักศึกษาของแต่ละประเทศ.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา.....	18
ทิศทางการสร้างบัณฑิตไทย.....	19
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา.....	20
การพัฒนาบัณฑิตอุดมคติ.....	24
บทบาทของสถานศึกษาในการสร้างบัณฑิตอุดมคติเพื่อพัฒนาประเทศชาติ.....	26
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	62
วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	63
การอภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ.....	83
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย.....	86
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	88
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	111
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	115

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มวิชาที่ศึกษา.....	33
2	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	38
3	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะ... ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม.....	40
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะของ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา..... ด้านวิชาการ วิชาชีพ เป็นรายชื่อ.....	41
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะ... ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นรายชื่อ.....	43
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะ... ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสังคม เป็นรายชื่อ.....	44
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะ... ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามเพศ.....	47
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะ... ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามกลุ่มวิชา.....	48
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะ... ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามแบบการอบรมเลี้ยงดู.....	49

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม.....	50
11	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต.....	51
12	การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม เพศ.....	52
13	การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามกลุ่มวิชาที่ศึกษา...	53
14	การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามแบบการอบรมเลี้ยงดู	54
15	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ..... จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูเป็นรายคู่.....	55
16	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม..... จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู เป็นรายคู่.....	56
17	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสังคม..... จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู เป็นรายคู่.....	57
18	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยรวม..... จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู เป็นรายคู่.....	58

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 19 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม 59
- 20 การเปรียบเทียบคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน.....
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนิสิต..... 60
- 21 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ.....
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต..... 61
- 22 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม.....
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต..... 62

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับบัณฑิตไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส “ ผู้ที่ควรแก่นามว่า บัณฑิต นั้นนอกจากความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีจิตใจสูงมีศีลธรรมมีสติสัมปชัญญะอดทน อดกลั้น ประพฤติแต่ในสิ่งที่ชอบที่ควร วางตนให้สมเกียรติเป็นผู้ที่ควรแก่การนับถือเป็นแบบอย่าง บัณฑิตเป็นผู้ที่สังคมและประเทศชาติคาดหวังในความรู้ ความสามารถและความดี เป็นกำลังสร้างสรรค์อำนาจ ความเจริญ ความก้าวหน้า ความผาสุก และความมั่นคงแก่ส่วนรวมได้ ผู้ผ่านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยได้รับปริญญาควรจะได้ว่าเป็นผู้มีการศึกษาอย่างดี มีความรู้ทางวิชาการอย่างถูกต้องแน่นอน มีสมองที่ว่องไวชัดเจนที่จะคิด และมีวิธีการคิดที่จะให้ถูกต้องเที่ยงตรง ทั้งให้เป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์ สำหรับที่จะนำไปใช้ในการงานของส่วนรวมต่อไป เพราะถ้าหากไม่มีพื้นฐานทางวิชาการที่มั่นคงแล้ว ก็จะดูแลเสียที่จะปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาล้วนทั้งปวงให้บรรลุผลอันพึงประสงค์ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : ออนไลน์) การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ผู้ที่รู้ข่าวสารข้อมูลถูกต้องรวดเร็วจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบและเป็นที่ยอมรับว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม” มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันหนึ่งซึ่งสังคมคาดหวังให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของบุคคลที่จะออกไปรับผิดชอบสังคม มีภารกิจที่ต้องดำรงไว้ซึ่งการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ สามารถเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพสู่สังคม สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538 :19-21) การดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมควรมีลักษณะที่เหมาะสม มีความสามารถที่จะปรับตัวให้สามารถทำงานและตั้งมั่นอยู่ในเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นธรรม เห็นความจริง การประกอบกิจการจะใช้แต่ความรู้อย่างเดียวไม่พอ ต้องยึดคุณธรรมสำคัญข้อหนึ่งกำกับไว้ คือ ความสุจริต การที่จะใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพต่อไปข้างหน้า ควรนึกถึงเกียรติและความซื่อตรงเพื่อประโยชน์ส่วนรวมให้มาก” ความเป็นบัณฑิตนอกจากความรู้ความสามารถในการใช้วิทยาการให้เกิดประโยชน์แล้วยังทราบได้จากการกระทำ การพูดและการคิดที่ดีกล่าวคือ การกระทำที่ดี นั่นคือทำด้วยความตั้งใจ จริงใจ สร้างสรรค์ พยายามอย่างดีที่สุดให้บรรลุเป้าหมาย ไม่ทำด้วยเพทุบายหรือเจตนาไม่บริสุทธิ์แอบแฝง การพูดที่ดีคือพูดให้เกิดประโยชน์ เช่น ก่อให้เกิดความรู้ ความฉลาด ความเจริญ ความ

ดี ความสามัคคีไม่กล่าวในสิ่งที่ไม่รู้จริง ทำให้เกิดสับสน ทำลายความดีงาม ความเจริญมั่นคง และการคิดที่ดี คือ คิดด้วยสติตั้งมั่น เป็นกลาง ไม่อคติ ถูกหลักวิชา มีเหตุผล เป็นสิ่งที่มีศีลธรรม จริยธรรม ปราศจากภัยและเป็นคุณประโยชน์ (อุดม หนูทอง. 2540: 3-18.) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาระดับที่ 9 (2545 – 2549) ได้กำหนดเกณฑ์บัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ทั้งหมด 9 ข้อ ที่มีระบุไว้เป็นทั้งคุณสมบัติและคุณลักษณะคือ มีความรู้ทักษะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีพชีวิต และความสามารถระดับสากล เรียนรู้ ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตมีคุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบ และความเป็นผู้นำ มีสติปัญญา และวิจารณ์ญาณ มีวิธีคิดอย่างเป็นระบบและสามารถแก้ไขปัญหาได้ เข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทยและสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ความเป็นประชาธิปไตย มีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทย สามารถใช้ภูมิปัญญาไทยในการพัฒนาประเทศ ตระหนักในคุณค่าทรัพยากร ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกและศักยภาพในการทำงาน มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 11.) และเมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งดำเนินการโดยยึดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่อัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวปฏิบัติ และยังคงแนวคิด “การยึดคนเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งเป็นแนวคิดหลักในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมระยะที่ 8 และ 9 มาผสมผสานอย่างต่อเนื่อง โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 10 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศ “มุ่งพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพและเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืนอยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” พร้อมกับกำหนดเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพคน การพัฒนาชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืน การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มุ่งให้ธรรมาภิบาลของประเทศดีขึ้น โดยกำหนดบทบาทนักวิชาการ/สถาบันการศึกษาเป็นภาคีของการพัฒนา การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ภายใต้การสร้างความรู้ การเป็นแหล่งข้อมูลให้สังคม การจุดประกายความคิด และสร้างความเข้าใจทางเทคนิควิชาการ เพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีภูมิคุ้มกัน ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ ซึ่งวิสัยทัศน์และเป้าหมายดังกล่าว ได้นำไปสู่กรอบภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย และคณะ/หน่วยงานทางการศึกษาที่มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ตาม

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2550: ออนไลน์.)

ในสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการพัฒนากำหนด ภายใต้อัตลักษณ์ “การศึกษาคือความเจริญงอกงาม” มาโดยตลอด โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความมุ่งมั่นในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้คู่คุณธรรม และมีความประพฤติ ประดุจผู้ทรงศีลและมีจุดประสงค์หลักในการพัฒนานิสิต ผูกพันกับยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม ยุทธศาสตร์การสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรมและศิลปะ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิต ยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา ยุทธศาสตร์การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อสังคม ยุทธศาสตร์การบริหารระบบและบุคลากร ยุทธศาสตร์การพัฒนาและบริหารทรัพยากรบุคคลและยุทธศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมทั้งมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งได้แก่มีความสามารถในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจเชิงคุณค่า การเรียนรู้ใหม่ และมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเป็นบัณฑิตที่มีจิตสำนึกสูงต่อสังคมและชุมชนที่มุ่งช่วยเหลือพัฒนาประชาชนผู้ด้อยโอกาสต่างๆ พัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ส่งเสริมการพัฒนาศูนย์ข้อมูลและแหล่งความรู้ให้ได้มาตรฐาน เน้นการให้บริการทั้งในและนอกเวลาราชการ ทั้งยังมีกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม และคุณค่าของความเป็นไทยเชื่อมโยงกับการพัฒนาการศึกษา ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตอีกด้วย วางแผนและประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศเพื่อร่วมกันผลิตบัณฑิตในหลักสูตร/ สาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545: 7-17.) จากการวางนโยบาย และยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการศึกษาถึงประเด็นคุณลักษณะนิสิตทั้ง 3 ด้าน คือ คุณลักษณะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ การใฝ่เรียนรู้ ตลอดชีวิต มีสติปัญญาและวิจารณญาณมีวิธีคิดอย่างเป็นระบบ คุณลักษณะทางด้านคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบ คุณลักษณะทางด้านสังคม สามารถเข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทย และสังคมโลกรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข มีความเป็นประชาธิปไตย มีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทย สามารถใช้ภูมิปัญญาไทยในการพัฒนาประเทศ ถ้าหากนิสิตมีคุณลักษณะครบถ้วนทั้ง 3 ด้านได้ก็จะทำให้เมื่อใช้ชีวิตในสังคมก็จะทำให้สังคมเข้มแข็งและมีคุณภาพทั้ง 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ ที่มีทั้งคนเก่งและคนดี ตลอดจนเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์เอื้ออารีต่อกัน(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2548: 3) เป็นที่น่าสนใจว่าจากการสัมภาษณ์

นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมานั้นพบว่าลักษณะที่สำคัญและพึงประสงค์บางประการตามความคิดเห็นของนิสิตได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าผู้เป็นบัณฑิตสมควรมีคุณลักษณะที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกและซาบซึ้งในความเป็นไทย มีนิสัยในการศึกษาค้นคว้าขนขวาย ในการหาความรู้เพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลา (ปานัน สุทธสารทูล. 2549: สัมภาษณ์) โดยมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันอีกว่านิสิตควรเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีคุณธรรม และจริยธรรม มีความกล้าแสดงออกและเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้คิดเป็นทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ พร้อมทั้งมีความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการอ่าน การเขียน การพูด และการฟัง (เกรียงพล วิริยะอัศรเดชา. 2549: สัมภาษณ์) นอกจากนี้ก็ยังพบปัญหาของนิสิตในปัจจุบันว่ายังคงใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายประชันกันแต่เพียงเรื่องเกี่ยวกับวัตถุตามกระแสวัตถุนิยมและใช้เวลาไปอย่างไม่เกิดประโยชน์ไปกับการซื้อสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศตามห้างสรรพสินค้า (สุดศิริ หอมกลิ่น. 2549: สัมภาษณ์)

เนื่องจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่พึงประสงค์โดยใช้เกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกคนในชั้นปีสุดท้าย ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2550 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ 1.ด้านวิชาการ วิชาชีพ 2.ด้านคุณธรรม จริยธรรม 3.ด้านสังคม

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรี ในชั้นปีสุดท้าย ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม เพศ กลุ่มวิชา การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวนิสิต การเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายวางแผนดำเนินงานเพื่อพัฒนานิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์และยังประโยชน์ในการแก้ปัญหาของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ อีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ชั้นปีสุดท้ายที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะต่าง ๆ 13 คณะ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 2,630 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ จำแนก เป็น

1.1.1 เพศชาย

1.1.2 เพศหญิง

1.2 กลุ่มวิชาที่ศึกษา จำแนกเป็น

1.2.1 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ประกอบด้วย

(คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์)

1.2.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย (คณะมนุษยศาสตร์ คณะพลศึกษา)

1.2.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย (คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน)

1.3 การอบรมเลี้ยงดู แบ่งเป็น

1.3.1 แบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย

1.3.2 แบบคาดหวังเอากับเด็ก

1.3.3 แบบปล่อยปละละเลย

1.3.4 แบบรักถนอมมากเกินไป

1.4 การเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น

1.4.1 การเข้าร่วมกิจกรรม เฉพาะกิจกรรมบังคับจำนวน 7 กิจกรรม

1.4.2 การเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ากิจกรรมบังคับ จำนวนกิจกรรมมากกว่า 7 กิจกรรม

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น

1.5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.25

1.5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.26 – 2.74

1.5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามเกณฑ์ทั้ง 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 คุณลักษณะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ หมายถึง การใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติปัญญา และวิจารณ์ญาณมีวิธีคิดอย่างเป็นระบบและสามารถแก้ไขปัญหาได้ ด้านมีจิตสำนึกและศักยภาพในการทำงาน

2.2 คุณลักษณะทางด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การมีวินัย มีความรับผิดชอบ จรรยาบรรณ ความตรงต่อเวลา ความตั้งใจ ความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ความมีน้ำใจ ความกตัญญู

2.3 คุณลักษณะทางด้านสังคม หมายถึง สามารถเข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทยและสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ความเป็นประชาธิปไตย มีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทย สามารถใช้ภูมิปัญญาไทยในการพัฒนาประเทศ ตระหนักในคุณค่าทรัพยากร ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์** หมายถึง ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. (2545 – 2549) ที่จัดกลุ่มไว้ 3 ด้าน โดยรวมกลุ่มคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกันไว้ในด้านเดียวกัน

1 คุณลักษณะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ หมายถึง การใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติปัญญาและวิจารณ์ญาณมีวิธีคิดอย่างเป็นระบบและสามารถแก้ไขปัญหาได้ ด้านมีจิตสำนึกและศักยภาพในการทำงาน

2 คุณลักษณะทางด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง วินัย ความรับผิดชอบจรรยาบรรณ ความเป็นผู้นำ ความตั้งใจ ความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ความมีเหตุผล

3 คุณลักษณะทางด้านสังคม หมายถึง ด้านเข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทย และสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ความเป็นประชาธิปไตย มีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทย สามารถใช้ภูมิปัญญาไทยในการพัฒนาประเทศ ด้านตระหนักในคุณค่าทรัพยากร ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตดี

2. **กลุ่มวิชา** หมายถึง กลุ่มวิชาที่ผู้วิจัยได้จัดแบ่งกลุ่มวิชาหลักไว้ 3 กลุ่มวิชา ดังนี้

1 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ประกอบด้วย คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย คณะมนุษยศาสตร์ คณะพลศึกษา

3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน

3. **การอบรมเลี้ยงดู** หมายถึง การปะทะสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ซึ่งหมายถึงวิธีการดูแลบุตรและพฤติกรรมการฝึกฝนบุตร รวมถึงการแสดงออกซึ่งคุณค่า ทศนคติ ความสนใจและความเชื่อของบิดามารดา เขียร์และคนอื่นๆ (นางนุช โรจนเลิศ. 2533 : 42; อ้างอิงมาจาก Sear and Other. 1957) ได้สรุปการศึกษาวิจัยเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูว่า เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตของเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาจะมีผลบางประการต่อพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบันและศักยภาพของการกระทำในอนาคตของเขา ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา การวัดการอบรมเลี้ยงดู วัด

วิธีการเลี้ยงดูจากการให้บุตรเป็นผู้รายงานวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา วิธีนี้ใช้ในการสอบถามบุตรที่โตแล้ว ใจทิพย์ พวงทอง (2540 : 4) การอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทยนั้น นักจิตวิทยาได้แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบดังนี้

1. แบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยให้ความรักความเอาใจใส่ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญกับบุตร ทำให้บุตรรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ให้อิสระแก่บุตรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ยอมรับความสามารถและสิทธิบุตรในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยบิดามารดาคอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแนะนำตามความเหมาะสม

2. แบบคาดหวังเอาใจกับเด็ก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาเรียกร้องเอาจากบุตร โดยจะเคี่ยวเข็ญให้บุตรทำตามที่บิดามารดาหวังไว้ บิดามารดาจะกำหนดวิธีชีวิตให้กับบุตร บุตรจะต้องทำตามความต้องการของบิดามารดาทุกอย่างแม้ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม

3. แบบปล่อยปละละเลย เป็นการเลี้ยงดูที่บิดามารดาไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนบุตร ปล่อยให้บุตรทำตามอำเภอใจ โดยไม่แนะแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมให้ ไม่สนใจความเป็นอยู่ของบุตร ไม่ดูแลยามเจ็บป่วย ให้ความรักแบบลำเอียง หรือดูต่ำลงโทษแรงเกินเหตุ บางครั้งก็ปล่อยหน้าที่เลี้ยงดูให้เป็นของคนอื่น

4. แบบรักถนอมมากเกินไป เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาคอยปกป้องบุตรมากเกินไป คอยให้ความช่วยเหลือทุกอย่างจนบุตรไม่รู้จักวิธีช่วยเหลือตนเองหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

การวัดการอบรมเลี้ยงดู วัดวิธีการเลี้ยงดูจากการให้บุตรเป็นผู้รายงานวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา วิธีนี้ใช้ในการสอบถามบุตรที่โตแล้ว (ใจทิพย์ พวงทอง 2540: 4)

4. การเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมของนิสิตที่เป็นไปตามข้อบังคับ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2543 ประกอบด้วยกิจกรรม 3 กลุ่มกิจกรรม ซึ่งนิสิตต้องปฏิบัติกิจกรรมรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 7 กิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมมหาวิทยาลัย/คณะ นิสิตต้องปฏิบัติกิจกรรมในงานปฐมนิเทศ พิธีไหว้ครู และเลือกกิจกรรมอื่นอีกไม่น้อยกว่า 2 กิจกรรม เช่น วันสมเด็จพระเทพราชสุดาฯ พิธีพระราชทานปริญญาบัตร กีฬามหาวิทยาลัยฯ (รวม 4 กิจกรรม)

2. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ/จริยธรรม/ศิลปวัฒนธรรม/ศาสนา/ส่งเสริมสำนึกความเป็นไทย/โครงการส่งเสริมความรู้เรื่องเอดส์/โครงการส่งเสริมความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม/การบริจาคโลหิตและกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ฯลฯ เลือกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 2 กิจกรรม(รวม 2 กิจกรรม)

3. กิจกรรมโดยองค์กรนิสิต(สภานิสิต องค์การนิสิต สโมสรนิสิต และชมรม) หรือองค์กรต่างๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย ปฏิบัติกิจกรรมไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม(รวม 1 กิจกรรม)

การเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น

1.การเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะกิจกรรมบังคับจำนวน 7 กิจกรรม

2.การเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ากิจกรรมบังคับจำนวนกิจกรรมมากกว่า 7 กิจกรรม

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมทั้งหมดของนิสิตตั้งแต่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงสิ้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งแบ่งออกเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.25

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ระหว่าง 2.26 - 2.74

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

สมมุติฐานการวิจัย

1. นิสิตชายและหญิงมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

2. นิสิตที่ศึกษาต่างกลุ่มวิชากันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. นิสิตที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

4. นิสิตที่มีจำนวนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

5. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1.คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
- 2.หลักคิดและแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
- 3.บทบาทของสถานศึกษาในการสร้างบัณฑิตอุดมคติเพื่อพัฒนาประเทศชาติ
- 4.หลักคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษา
- 5.แนวคิดการพัฒนานิสิตนักศึกษา
- 6.การพัฒนานิสิตนักศึกษาของแต่ละประเทศ
- 7.แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา
- 8.ทิศทางการสร้างบัณฑิตไทย
- 9.ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา
- 10.การพัฒนาบัณฑิตอุดมคติ
- 11.บทบาทของสถานศึกษาในการสร้างบัณฑิตอุดมคติเพื่อพัฒนาประเทศชาติ
- 12.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 13.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ คุณลักษณะที่บัณฑิตทุกคนควรได้รับการส่งเสริมให้มีประสบการณ์เหมือนกัน ซึ่งจะครอบคลุมจุดมุ่งหมายหรือความคาดหวังส่วนใหญ่ของสังคม และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ที่บัณฑิตแต่ละคนจะนำไปใช้ประกอบอาชีพของตนเอง

1. ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรี

การศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้นเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องจากการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานมาแล้วจำเป็นต้องได้รับประสบการณ์ที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสนใจในเรื่องที่จำเป็นต่อการพัฒนาชีวิตและสังคม เพื่อจรรโลงคุณค่าของมนุษยชาติ ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความลึกซึ้ง

มากกว่าในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสบการณ์ดังกล่าวจะให้ความรู้ความเข้าใจพัฒนาความรู้สึกรู้จักคิดและทักษะเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะพัฒนาชีวิต และสังคม ด้วยปัญญา ด้วยสติ และด้วยความมีวัฒนธรรม

1.1 ความรู้ความเข้าใจในชีวิตและสังคม นอกจากจะให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบและความเปลี่ยนแปลงด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของชุมชนท้องถิ่นและโลก ซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตแล้ว ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ที่สร้างเสริมความเข้าใจในความคิดคู่แย้งที่มักจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคล หรือสถาบันไม่ว่าจะเป็นในชีวิตประจำวัน ในชีวิตการทำงาน หรือในการกำหนดความสำคัญของการดำเนินการต่างๆ ตัวอย่างความคิดคู่แย้งเหล่านี้ ได้แก่

ความร่วมมือ	↔	การแข่งขัน
ความทันสมัย	↔	การอนุรักษ์
ความมีเอกภาพ	↔	ความแตกต่างหลากหลาย
ความเป็นสากล	↔	การแสวงหาเอกลักษณ์
		การเน้นภูมิปัญญาไทย / ท้องถิ่น
ความรู้เชิงทฤษฎี	↔	ความสามารถในการปฏิบัติ
ความกว้างขวางครอบคลุม	↔	ความลุ่มลึกของสาระ
โอกาสให้ผู้เรียนเลือกด้วยตนเอง	↔	เงื่อนไขข้อกำหนดของสถานศึกษา
การหล่อหลอมซึมซับทาง	↔	ความมีอิสระซึ่งอาจทำให้เกิด
วัฒนธรรมและสังคม		ความแปลกแยกจากสังคม
การคิดแบบแยกส่วน (Fragmentation)	↔	การคิดแบบบูรณาการ หรือ สหวิทยาการ (Integration)

สิ่งเหล่านี้ผู้ที่มีหน้าที่ในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรควรนำมาพิจารณาเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้มีประสบการณ์อย่างสมดุล เหมาะสม มากน้อยตามเหตุปัจจัย ทั้งนี้ทั้งนั้นเป็นที่ชัดเจนเกี่ยวกับ คุณภาพของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในปัจจุบันว่า ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาตรี ควรได้เรียนรู้เพื่อเข้าใจและมีประสบการณ์ที่เป็นความคิดคู่แย้งข้างต้น

1.2 ทักษะการเรียนรู้และการสื่อสาร (Learning and communication skills)

(1) ความสามารถในการใช้ภาษา (Language skills) มีทักษะความสามารถในการอ่านและเขียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและรู้จักแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างกันรวมทั้งการมีทักษะในการคิดร่วมกันตลอดจนสามารถนำเสนอความคิด หรือผลงานได้

(2) ความสามารถในการแสวงหาความจริงทั้งในเรื่องของมนุษย์และเรื่องของวิทยาศาสตร์ด้านต่างๆ (Truth – seeking skills)มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล หรือแหล่งวิทยาการ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูล และทักษะในการจัดกระทำข้อมูล ตลอดจนมีความใฝ่รู้ศึกษาค้นคว้าวิจัย

(3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Computer literacy) ใช้ประโยชน์การสืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบในการนำเสนอข้อมูลทางความคิดหรือผลงาน

(4) มีความสามารถทำงานอย่างอิสระและโดยลำพังได้ (Independent learning)

(5) ความสามารถทำงานเป็นทีม (Team work)

(6) ความสามารถจัดการเวลาของตนเอง (Time management)

(7) ความสามารถวางแผน ประเมินและปรับปรุงตนเอง และการทำงานรวมทั้งผลงานของตนเอง (Planning and evaluation skills)

1.3 ทักษะการคิดและการเรียนรู้แบบลุ่มลึก (Thinking skills and deep learning)

- (1) การคิดวิเคราะห์ข้อมูลความคิดอย่างจริงจัง (Analysis)
- (2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือรู้จักวิจารณ์ (Critical thinking)
- (3) การคิดแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary thinking)
- (4) การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)
- (5) การคิดแบบไตร่ตรองหรือสะท้อนย้อนทวน (Reflective thinking)
- (6) ความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ปัญหาและการคิดแก้ปัญหา (Problem – solving)
- (7) การรู้จักตั้งประเด็นและตั้งคำถาม (Issue – raising and questioning)
- (8) ความสามารถเปรียบเทียบเชื่อมโยงข้อมูลความคิด (Comparing and linking ideas)
- (9) ความสามารถพิจารณาข้อขัดแย้งทางความคิด (Examining conflicts)
- (10) ความสามารถใช้หลักการหรือทฤษฎีในการวิเคราะห์ (Using principles)

(11) ความสามารถสรุปจากหลักฐานข้อมูล (Making conclusion from evidences)

(12) ความสามารถสร้างความหมายให้กับข้อมูลความคิด (Making meaning of ideas)(ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2522: 19-21)

2. คุณลักษณะที่ต้องบ่มเพาะ

- (1) ความมีคุณธรรม จริยธรรม (Virtues & Ethics)
- (2) ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Learning motivation)
- (3) ความมีจิตสำนึกต่อสาธารณะหรือส่วนรวม (Public consciousness)
- (4) ความมีวัฒนธรรมในการทำงานอย่างจริงจัง (Culture of work)
- (5) ความสามารถชี้นำสังคม (Leadership)
- (6) ความกล้าหาญทางวิชาการ (Academic courage)
- (7) พลังตั้งใจมั่น (Will – power)
- (8) ความเปิดกว้างต่อข้อมูลความคิด (Openness)
- (9) ความรับผิดชอบต่อพันธกิจ (Commitment)
- (10) ความสามารถปรับตัวได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (Adaptability)
- (11) ความสามารถยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ด้วยหลักฐานข้อมูล (Flexibility)
- (12) ความมีอิสระทางความคิด (Autonomy of thought)

3. **ความรู้ความสามารถเฉพาะทาง** เป็นหลักทฤษฎีและการปฏิบัติในวิชาชีพที่ผู้เรียนเลือกเรียน เพื่อจะไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต(สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 7.)

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สามารถจำแนกได้ 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1) คุณลักษณะที่บัณฑิตทุกคนควรได้รับการส่งเสริมให้มีประสบการณ์เหมือน ๆ กัน 2) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถเฉพาะด้านที่บัณฑิตแต่ละคนจะต้องนำไปใช้ประกอบอาชีพของตนเอง ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ที่สร้างเสริมความเข้าใจในความคิดคู่แข่งที่มักจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคล หรือสถาบัน โดยเฉพาะระดับปริญญาตรี ควรได้เรียนรู้เพื่อเข้าใจและมีประสบการณ์ที่เป็นความคิดคู่แข่ง และเสริมทักษะการคิดเพื่อให้เกิดการคิดเป็น ทำเป็น และนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลความคิดที่อาจขัดแย้งทางความคิดโดยการให้หลักการหรือทฤษฎีในการวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การสรุปข้อมูลความคิด รวมทั้งในการจัดการเรียนการสอนอุดมศึกษาตามแนวปฏิรูปควรเน้นให้

ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยการเรียนรู้เนื้อหาสาระข้อเท็จจริง หรือจากการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มีทั้งแบบสื่อทางเดียวและแบบโต้ตอบ

นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในแนวทางการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นการฝึกฝนทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะวิชาชีพ อาจมีได้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้จากกรณีปัญหา ซึ่งการเรียนรู้จากกรณีปัญหาจะมีองค์ประกอบของเงื่อนไขคล้ายกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และมีความสอดคล้องกับการสอนโดยโครงงานของ พรชูลี อาชาวอำรุง ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมีการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ซึ่ง พรชูลี อาชาวอำรุง มีความคิดเห็นสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของ สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ และอรพรรณ พรสีมา รวมทั้งแนวคิดของ ชูวิทย์ และอรัญ มุลคำ ที่มีแนวคิดในทิศทางเดียวกันที่เน้นการพัฒนากระบวนการคิดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยพัฒนาทักษะทางการคิดในหลายรูปแบบและหลายด้าน คือ การคิดวิจารณ์ญาณ, การคิดแบบสร้างสรรค์, เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการตัดสินใจของผู้เรียน และช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้เรียนพร้อมทั้งสอดคล้องกับจิตสำนึกเชิงจริยธรรมไปด้วย หลักเกณฑ์และรูปแบบของหลักสูตรทั้งจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรและเรื่องเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินและมาตรฐานหลักสูตร นั้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก คือ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง(พรชูลี อาชาวอำรุง. 2542: 8.)

นอกจากนี้รูปแบบของหลักสูตรในการจัดหลักสูตรนั้นควรให้มีความหลากหลายในด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบเพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนได้เห็นความสัมพันธ์ของแขนงวิชาต่าง ๆ และเพื่อความยืดหยุ่นในการเลือกเรียนได้ตามความสนใจและความถนัดตลอดจนการบริหารหลักสูตรก็ควรมีทั้งความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนในเวลาที่สามารถเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสมพร้อมทั้งเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้เรียนในด้านเทคโนโลยีด้วยการนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือช่วยสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีด้วยตนเอง

หลักคิดและแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับบัณฑิตที่พึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. (2545 – 2549) (สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 9-11.) ไว้ว่า บัณฑิตที่พึงประสงค์ ควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

เป็นบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ภาควิชาชีพ มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการมีความเป็นผู้นำ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ และบัณฑิตควรเป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพในสถานประกอบการ มีความรอบรู้ มีความคิดด้านวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถพัฒนาประยุกต์แนวทางใหม่ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่องโดยสามารถใช้เทคโนโลยีพื้นฐานได้ดี มีทักษะในการสื่อสารโดยสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษาตลอดจนสามารถสร้างงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และทำงานในสภาพการทำงานที่เป็นสากลได้(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2545: 11-12. ลักษณะนิสัยนักศึกษาที่พึงประสงค์ของพระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต. 2532: 2-3.) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณลักษณะ 7 ประการของนิสิตนักศึกษาที่การศึกษาจะต้องเอื้ออำนวยและสร้างขึ้นให้สำเร็จ คุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่

1.ได้กัลยาณมิตร คือ มีพ่อแม่ ครูอาจารย์ และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีงาม เอื้อต่อการพัฒนา

2.ชีวิตมีวินัย คือ การรู้จักระเบียบและมีวินัยในการดำเนินชีวิต รักษาระเบียบของสังคมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นให้มีความเกื้อกูลกัน ไม่เบียดเบียนกัน เพื่อมีสภาพชีวิตที่เหมาะสม และเอื้อต่อการที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนายิ่งๆ ขึ้น

3.ใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ คือ ต้องการเข้าถึงความจริงและทำสิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้น รักสัจจะ รักงาน อันเป็น แรงจูงใจที่จะทำให้ก้าวหน้าต่อไปในการพัฒนา

4.เชื่อมั่นในศักยภาพของตน คือ เชื่อในความเป็นมนุษย์ของตน ซึ่งเป็นสัตว์ที่ฝึกฝนพัฒนาให้ประเสริฐเลิศได้ และเพียรพยายามในการศึกษาพัฒนาตนยิ่งขึ้นไปให้สมบูรณ์เต็มที่

5.มีค่านิยมและทัศนคติแนวเหตุผล คือ มีความเชื่อถือทัศนคติและค่านิยมที่ดีงาม เอื้อต่อการพัฒนา โดยเฉพาะการมองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นไปแห่งเหตุปัจจัย รับรู้ประสบการณ์ทั้งหลายด้วยท่าที

6.มีสติระลึกรื้อฟื้นทุกเวลา คือมีจิตสำนึกต่อกาลเวลาตื่นตัวต่อความเปลี่ยนแปลงไวและเท่าทันต่อเหตุแห่งความเสื่อมและเหตุแห่งความเจริญระลึกรื้อฟื้นในการแก้ไขเหตุแห่งความเสื่อมและมีความคิดสร้างสรรค์ความเจริญ มีจิตสำนึกการศึกษาพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

7.พึ่งพาตนเองได้ด้วยความรู้คิดหรือผู้รู้จักคิด รู้จักใช้ปัญญาพิจารณาให้ได้ความจริง และคุณค่าหรือประโยชน์จากทุกสิ่งทุกอย่างทั้งหลาย สามารถคิดแยกแยะสืบค้นหาองค์ประกอบและเหตุปัจจัยของเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ คิดเป็นและคิดเอง(จีรวัดน์ วิริงกร. 2543: 1-2.)

สถานประกอบการหรือตลาดแรงงาน ต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถดังต่อไปนี้

วุฒิ ด้านกิตติคุณ (2545: 13) ได้แสดงทัศนะไว้ว่าบัณฑิตควรมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ทั้งยังมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนประกอบกับมีความสามารถในการสื่อข้อความและการนำเสนอผลงานขององค์กรได้มีทักษะในกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดแบบเชิงวิเคราะห์ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ การบริหารเวลา อดทน ใฝ่หาความรู้พร้อมปฏิบัติตนในกรอบและระเบียบของหน่วยงานเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการพัฒนาต่อไปในอนาคต

องค์การอนามัยโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2537: 7-9.) ได้ให้ข้อเสนอไว้ว่า “ทักษะชีวิต” เป็นคุณลักษณะที่ควรเกิดขึ้นในเด็กและเยาวชนไทย แม้กระทั่งผู้ใหญ่ในสังคมปัจจุบัน เพราะทักษะชีวิตถือเป็นการศึกษาตลอดชีวิต โดยพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้นที่เสนอเกี่ยวกับหลักคิดและแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ จากแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสอดคล้อง กับความคิดของพระเทพเวที (ประยุทธิ์ ปยุตโต. 2542: 9.) โดยมีแนวความคิดตรงกับ ทักษิณ ชินวัตร และตรงความต้องการของสถานประกอบการทั้งยังคล้ายกับแนวทางของ นิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ ซึ่งมีความต้องการด้านความสามารถของบัณฑิต คือ มีความรู้รอบและมี ความสามารถนำเอาสิ่งที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมากที่สุด ตลอดจนสามารถปรับตัวให้มีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างดี พร้อมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นทั้งคนเก่ง และคนดี ที่มีอยู่ในบุคคลคนเดียวกัน

หลักคิดเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนานิสิตนักศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาเมื่อจบเป็นบัณฑิต ควรปรับทัศนคติใหม่จบแล้วต้องรู้หมด รู้ทฤษฎี รู้ปฏิบัติ และเข้าใจชีวิตต้องเรียนให้รู้ว่าทุกอย่างต้องผสมผสาน ต้องไปด้วยกัน อย่างสมดุลทั้งความรู้ทางด้านวิชาการ ประสบการณ์ของการปฏิบัติ และเข้าใจชีวิต คือ เข้าใจตนเอง เข้าใจคนอื่นได้....คนที่จะประสบความสำเร็จต้องมีครบทั้งความสามารถทางวิชาการ มีการพัฒนาทางอารมณ์ และทักษะในการปฏิบัติงานนั่นคือ มีครบทั้งพลังความรู้ พลังแห่งคุณธรรม และพลังแห่งความ อุตสาหะพยายาม” (ทักษิณ ชินวัตร. 2545: 2.)

แนวคิดการพัฒนานิสิตนักศึกษา

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป จุดเน้นในการพัฒนานิสิตนักศึกษา จึงต้องเน้น

นิสิตนักศึกษาควรมีการพัฒนาความคิดริเริ่ม และความคิดสร้างสรรค์ ทั้งที่เป็นความคิดในเชิงบวก และเพิ่มศักยภาพในตนเองในการปรับตัวให้ตามทันการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลา ส่งเสริมทักษะในชีวิต ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สนุกกับการเรียนรู้ และมีความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยการมีทักษะทางสังคมและทักษะชีวิต(นิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ. 2543: 35.)

การพัฒนานิสิตนักศึกษาของแต่ละประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540: 17; อ้างอิงจาก Unesco's. 1997. *World Declaration on Higher Education for the 21 Century*. pp. 67-69) ดังนี้

1. ให้การศึกษา อบรม เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง สามารถรับใช้สังคมได้ในทุกภาคส่วน
2. ให้การศึกษอบรมนิสิตนักศึกษาให้เข้าใจถึงคุณค่าประชาธิปไตย
3. มุ่งเน้นให้นิสิตนักศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่งความสนใจของการอุดมศึกษา เป็นผู้มีส่วนร่วมหลักในการจัดการศึกษา และเป็นผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มหนึ่ง ควรมีโครงสร้างทางสถาบันที่พอเพียงที่จะสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนการศึกษา
4. มุ่งเน้นการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาในการมีทักษะการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้
5. ส่งเสริมความเชื่อมโยงที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น ระหว่างอุดมศึกษาและโลกของงาน
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บัณฑิตสามารถประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้เป็นผู้สร้างงาน ไม่ใช่ผู้เสาะหางาน
7. ควรสอนให้นิสิตนักศึกษารู้จักวิธีจัดการทันต่อการเปลี่ยนแปลง
8. การเรียนการสอนควรกระตุ้นให้นิสิตศึกษาคิดริเริ่มและกล้าแสดงออกในความคิดของตนเอง มุ่งสอนให้รู้จักศึกษาเพื่อเพิ่มความคิดอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเสริมสร้างทักษะการประกอบการโดยผ่านทางการเรียนการสอน และกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
9. นอกจากความรู้ทางด้านวิชาชีพที่นิสิตได้รับแล้วนิสิตยังจะต้องมีทักษะทางด้านการติดต่อสื่อสาร ความคิดริเริ่ม ความมีวินัยในตนเอง และการทำงานเป็นทีม
10. มหาวิทยาลัยต้องสร้างนิสิตนักศึกษาให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้และความรอบรู้ ให้นิสิตนักศึกษาเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อสร้างนิสิตนักศึกษาให้เป็นพลเมืองที่ดี ใฝ่เรียนรู้ และรักสันติ
11. มหาวิทยาลัยควรเน้นความสำคัญของระบบการให้คำปรึกษาด้านการศึกษาทางด้านจิตวิทยา

12.มหาวิทยาลัยควรเน้นความสำคัญของระบบการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

13.นิสิตนักศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา

หลักคิดของ มิลเลอร์ และปรินซ์ (Miller & Prince)(พรชูลี อาชาวอำรุง. 2542 : 21-25; อ้างอิงจาก Miller & Prince 1976. *Student Development Process Model*. pp. 71-72) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักในการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาจะต้องใช้ประกอบกันทั้ง 3 ด้าน คือ

1. ด้านพุทธิพิสัย คือ การให้ความรู้ ความคิด ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการพัฒนานิสิตนักศึกษา

2. ด้านเจตพิสัย คือ การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องต่างๆ ให้กับนิสิตนักศึกษา

3. ด้านทักษะพิสัย คือ การใช้การลงมือปฏิบัติเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาทั้งนี้จะใช้หลักด้านใด หรือหลายด้านพร้อมกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น

ในส่วน รูปแบบกระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่นำมาใช้ ควรประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่

1.การตั้งเป้าหมายการพัฒนานิสิตนักศึกษา เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้กำหนดพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตนักศึกษาและเป้าหมายของสถาบัน

2.การประเมินสภาพ / ระดับการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นิสิตนักศึกษารู้ถึงสภาพหรือระดับการพัฒนาตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ประเมินเป้าหมายและวัตถุประสงค์เฉพาะทั้งในด้านการศึกษาและด้านส่วนตัว

2.2 ประเมินระดับการพัฒนาโดยละเอียดทั้งปัจจุบันและที่ประสบความสำเร็จแล้ว

2.3 ประเมินการจัดทำแผนการพัฒนาโดยใช้ทรัพยากรและยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

2.4 ประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.5 ประเมินผลในลักษณะที่มุ่งสู่เป้าหมายที่วางไว้และเป้าหมายขั้นสุดท้าย

3. กำหนดวิธีดำเนินงานเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา ได้แก่

3.1 การสอน

3.2 การเป็นที่ปรึกษา เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนว

3.3 การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการพัฒนานิสิตนักศึกษา

4.การประเมินโปรแกรมการพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นการประเมินด้านประสิทธิภาพและความเหมาะสมของโปรแกรมการพัฒนานิสิตนักศึกษาสอดคล้องกับหลักคิดของซิคเกอร์ริง (Chickering. 1974: 9-13.) การที่จะหล่อหลอมให้นิสิตนักศึกษา มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้นั้นสถาบันอุดมศึกษาจะต้อง

1.เข้าใจธรรมชาติของนิสิตนักศึกษา ทั้งในด้าน พฤติกรรม ทศตนคติ ค่านิยม ความคาดหวัง ความเชื่อ ความสนใจ

2.ทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาแต่ละกลุ่มว่ามีลักษณะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาประกอบกับหลักคิดของ ซิคเกอร์ริง และริสเซอร์รี่ (Chickering & Rissery 1993: 11-12.) ซึ่งทั้งสองได้เสนอไว้ว่า สิ่งสำคัญที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวของนิสิตนักศึกษา นั่นก็คือ “การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน” (Student Identity) จึงได้เสนอแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ 7 ด้าน ได้แก่ (นฤนุช สุนทรศิริ. 2544: 11-17.)

- 1.การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence)
- 2.การจัดการกับอารมณ์ (Managing Emotions)
- 3.การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (Moving through Autonomy toward Interdependence)
- 4.การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationships)
- 5.การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity)
- 6.การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Integrity)
- 7.การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity)

ทิศทางการสร้างบัณฑิตไทย

สถาบันอุดมศึกษาต้องเน้นการพัฒนานิสิตนักศึกษา ดังนี้

สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกในการสร้างงานของตนเอง มีความคิดวิจารณ์ญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ อีกทั้งการอุดมศึกษาไทยเป็นการศึกษาของปวงชน กระจายโอกาสสู่ปวงชนทุกระดับ ทุกอาชีพให้สามารถเข้าศึกษาในหลักสูตรทั้งเพื่อรับปริญญาและไม่รับปริญญาจากการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกกระบวนการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาไทยมีเอกภาพ

เชิงนโยบายและมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ ภายใต้กลไกการประกัน คุณภาพภายในที่เหมาะสม และสามารถยกระดับให้ทัดเทียมกับสากลได้ อีกประการหนึ่ง สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาให้การศึกษาระดับสูงทางวิชาการและวิชาชีพ จัดฝึกอบรม และพัฒนา ทักษะที่เป็นความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติ มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดบริการวิชาการและทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งยังมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ยอมรับความหลากหลายได้(เกษม วัฒนชัย. 2544: 2- 5.)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา

1. สภาพความเป็นอยู่ (รวมถึงการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากครอบครัวด้วย)
2. สิ่งแวดล้อมของสถาบัน (ความสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิต นักศึกษา)

3. กลุ่มเพื่อน

4. ความสัมพันธ์กับอาจารย์

5. การเข้าร่วมกิจกรรมในสถาบันของนิสิตนักศึกษา

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา (ปัฐวรณ อ่วมศรี. 2541: 17-21.)

1. ความชัดเจนของจุดประสงค์และเป้าหมายของสถาบัน

2. ขนาดและลักษณะของสถาบัน

3. หลักสูตร การสอนและการประเมินผล

4. การจัดดำเนินการหอพัก ในแง่ของระเบียบ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา

5. อาจารย์และการบริหาร การปฏิสัมพันธ์กับนิสิตนักศึกษา

6. เพื่อน กลุ่มเพื่อน และวัฒนธรรมนิสิตนักศึกษา

ซึ่งในความคิดเห็นของไวด์แมน (Weidman) อ้างอิงมาจาก Pascarella 1991. *Weidman's Model of Undergraduation Socialization*. pp. 101-102) ได้เสนอรูปแบบการกล่อมเกลாதงสังคมแก่นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งได้อธิบายว่านิสิตนักศึกษาแต่ละคนมีลักษณะภูมิหลังที่แตกต่างกันทั้งสถานะทางเศรษฐกิจสังคม ความสามารถพิเศษ ความชอบในอาชีพ ความทะเยอทะยาน การอบรมเลี้ยงดู และค่านิยม รวมทั้งการได้รับแรงกดดันจากผู้ปกครองและกลุ่มเพื่อนนอกสถาบัน ลักษณะเหล่านี้เป็น

สิ่งที่ติดตัวมาพร้อมกับนิสิตนักศึกษาก่อนที่จะเข้ามาศึกษาในสถาบัน ลักษณะและแรงผลักดันเหล่านี้ เป็นข้อจำกัดต่อการเลือกเรียนของนิสิตนักศึกษาดังนั้นการกล่อมเกลாதองศาทางสังคมและผู้ปกครอง ทางผู้ปกครองนั้นส่งผลในส่วนการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูนั้น หมายถึง วิธีการดูแลบุตรและพฤติกรรม การฝึกฝนบุตร รวมถึงการแสดงออกซึ่งคุณค่า ทักษะ ความสนใจ และความเชื่อของบิดามารดา เชียร์ และคนอื่นๆ (เนนุช โรจนเลิศ. 2533: 42; อ้างอิงมาจาก Sear and Other.1957. pp. 150-155) ได้สรุป การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูว่า เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตของเด็กในปัจจุบันและ ศักยภาพของการกระทำในอนาคตของเขา ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา นอกจากบิดามารดาแล้วในบางครั้งบิดามารดาไม่ได้อบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองอาจให้ผู้อื่นเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูแทนซึ่งการที่ผู้ใกล้ชิดนั้น ๆ มีการใกล้ชิดกับเด็กมีการติดต่อกันเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งทางด้านคำพูดและการกระทำ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายต่อเด็กทั้งทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ของผู้กระทำ ตลอดจนเป็นการให้ผู้เลี้ยงดูสามารถจะให้รางวัลหรือลงโทษเด็กได้ซึ่งยังเป็นโอกาสให้เด็กได้ดูแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย เฟาและเบลคิน (Faw and Belkin. 1989:385) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบใหญ่ ๆ ได้แก่ 1.แบบประชาธิปไตย (Damocratic Pattern of Parenting) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาให้การยอมรับบุตร มีข้อจำกัด แต่ในขณะเดียวกันก็ให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบนี้จะมีลักษณะ คล่องแคล่ว เป็นอิสระ ไม่พึ่งพาผู้อื่น และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2. แบบให้ความอบอุ่น แต่ควบคุม อย่างเข้มงวด (Warmth but Restrictive Pattern of Parenting) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาให้ ความรักความอบอุ่นแก่บุตร แต่ควบคุมสูง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะมีลักษณะพึ่งพาผู้อื่นสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และลักษณะที่เป็นมิตรน้อยกว่าเด็กอื่น 3. แบบปฏิเสธและควบคุม (Rejecting and Controlling of Parenting) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่นน้อยและ ควบคุมสูง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะมีลักษณะขาดความเชื่อมั่น ลงโทษตนเอง และหนีห่างจาก สังคม 4. แบบปฏิเสธและให้เสรีภาพ (Rejection and Autonomous Pattern of Parenting) เป็นการ อบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่นน้อย และไม่สนใจที่จะควบคุมหรืออบรมแนะนำเด็ก เมื่อ มีการควบคุมก็จะเป็นการแสดงออกถึงความคับข้องใจของบิดามารดามากกว่าจะทำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ให้เด็กเลียนแบบ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ จะมีลักษณะควบคุมตนเองได้น้อยและก้าวร้าว (ใจทิพย์ พวงทอง. 2540: 19-25.) และการกล่อมเกลากองสถาบันอุดมศึกษาในช่วงขณะที่ศึกษาอยู่ใน สถาบันอุดมศึกษา ทั้งกระบวนการที่เป็นทางการ (หลักสูตร การสอน ฯลฯ) และกระบวนการที่ไม่เป็น ทางการ (กิจกรรมนิสิตนักศึกษา สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมสถาบัน) จะส่งผลต่อการรักษาเป้าหมาย การ

ตัดสินใจที่จะรักษาค่านิยม หรือ เปลี่ยนแปลงค่านิยม วิธีการใช้ชีวิต การตัดสินใจเลือกเส้นทางอาชีพ ของนิสิตนักศึกษาแต่ละคนและมีแนวความคิดเห็นเป็นไปในด้านเดียวกับแอสติน(Astin) แอสตินได้ให้ แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ว่า ตัวแปรในด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อ การพัฒนานิสิตนักศึกษา ได้แก่

1.ลักษณะของสถาบัน ได้แก่ ขนาดของสถาบัน ประเภทของสถาบัน บรรยากาศทางวิชาการ คุณวุฒิของอาจารย์ อัตราส่วนระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา อีกทั้งงบประมาณที่ใช้ในการผลิตนิสิต นักศึกษา การจัดสวัสดิการให้แก่ นิสิตนักศึกษา

2.หลักสูตร ได้แก่ การจัดเนื้อหาสาระของวิชาและการจัดการสอนรวมทั้งการประเมินผล

3.อาจารย์ ได้แก่ อายุ บุคลิกลักษณะของอาจารย์ พฤติกรรมการสอนและการให้คำปรึกษาแก่นิสิต นักศึกษา ขวัญและกำลังใจในการทำงาน อัตราเงินเดือน ทศนคติต่อการเป็นอาจารย์

4.กลุ่มเพื่อน ได้แก่ ความสามารถและความสนใจทางวิชาการ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม นิสัยส่วนตัว

5.การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ การที่นิสิตนักศึกษาเข้าไปใช้เวลาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อ ประโยชน์จากสิ่งนั้น เช่น การมีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับอาจารย์ เพื่อนและกิจกรรม

นอกจากนี้ (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. 2545: 24-28) ยังอธิบายว่า

1.กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลโดยตรงต่อนิสิตนักศึกษาที่จะทำให้เกิดแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงด้าน ค่านิยม พฤติกรรม และแผนการเรียน

2.ค่านิยม ทศนคติ มโนทัศน์ ฐานะทางสังคม และกลุ่มเพื่อนนั้นมีอิทธิพลต่อการพัฒนานิสิต นักศึกษามากกว่าความสามารถ ศาสนา และเชื้อชาติ

3.ลักษณะและพฤติกรรมของอาจารย์ก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะและพฤติกรรมของอาจารย์มีอิทธิพลทำให้เกิดผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ระดับของคะแนนเฉลี่ย ระดับของความตั้งใจ การที่จะสำเร็จการศึกษาด้วยปริญญา เกียรตินิยม การศึกษาต่อในระดับสูง ความพึงพอใจในอาชีพ

4.ลักษณะของสถาบันมีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษา แต่เมื่อได้นำลักษณะอาจารย์และกลุ่มเพื่อนมา พิจารณาจะทำให้ลักษณะอาจารย์มีอิทธิพลน้อยลง

5.การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาเป็นตัวที่ส่งผลต่อการพัฒนาสติปัญญา การมีส่วนร่วมทาง วิชาการ การมีส่วนร่วมกับอาจารย์ และการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งจะส่งผลทางบวกต่อการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคงอยู่ในสถาบันซึ่งหากมองในแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของ

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ซึ่งได้เสนอแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ว่า นิสิตนักศึกษาสมควรได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ 8 ด้าน คือ

1.การพัฒนาทางสติปัญญา ให้รู้จักความรู้ต่าง ๆ หมั่นศึกษาเล่าเรียน หัดคิดอย่างมีระบบและสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้

2.การพัฒนาวิชาชีพ ให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างงานอาชีพขึ้นใหม่ได้

3.การพัฒนาอารมณ์และการควบคุมอารมณ์ เข้าใจวิธีการรักษาอารมณ์ของตนได้

4.การพัฒนาทักษะทางสังคม หมายถึง การใช้เวลาหรือภาษาที่เหมาะสมในการติดต่อสื่อสารในสังคม การเรียนรู้มารยาทต่างๆ ในการสมาคมติดต่อ การแต่งกายตามกาลเทศะ การแสดงประเพณีปฏิบัติตามสังคม ทำเพื่อประโยชน์แก่สังคม

5.ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เข้าใจตนเอง รู้จักสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง รู้จักพึ่งตนเองได้จนสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเอง และสร้างบุคลิกที่ตนพอใจ

6.การพัฒนาคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความเสียสละอดทนต่องานทุกชนิดพยายามทำงานให้เสร็จ การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน การตรงต่อเวลา และไม่เบียดเบียนให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ไม่ว่าจะเป็นทาง ร่างกาย วาจา หรือใจ รักษาดี ภาควมใจในความเป็นชาติไทย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในทุกลมุข

7.การพัฒนาทัศนคติ ทัศนคติที่ดีย่อมมีความรู้สึกเข้าใจ เห็นใจผู้อื่นมากขึ้นกว่าเดิม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ดี สามารถนำสังคมให้เป็นสุขได้ด้วยทัศนคติที่ดี ย่อมส่งผลไปสู่การกระทำที่ดี

8.การพัฒนาการจัดการ ให้นิสิตนักศึกษาเป็นคนสูงส่ง รู้วิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุมีผลและถูกต้องตามกฎหมายระเบียบของสังคม (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530: 11.) ตามหลักการ แสวงหาแนวทางในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเองและมีความสัมพันธ์ในอีกด้าน คือ แนวคิดการสร้างพันธะภาระต่อการศึกษาของนิสิตนักศึกษาของ ดินโต (จรรยา หาสิตพานิชกุล. 2547: 19-23.) พันธะภาระทางการศึกษา หมายถึง การตกลงใจยอมรับการทำหน้าที่ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พันธะภาระต่อการศึกษา (Academic Commitment) มีผลต่อการคงสภาพการเป็นนิสิต และนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรได้จัดบริการต่างๆ เพื่อสนับสนุนพันธะภาระต่อการศึกษาของนิสิต โดยมีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ คือ

1.ความต้องการเป็นสมาชิกของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ได้แก่ การมีเป้าหมายทางการศึกษามีความพยายาม ความตั้งใจ และความมั่นใจ มีความพอใจ ความชอบใจในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น และตกลงใจเป็นสมาชิกของสถาบัน

2.ความเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในสถาบัน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับอาจารย์และเพื่อนๆ และทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์และชื่อเสียงให้แก่สถาบัน

3.ความภาคภูมิใจในสถาบัน ความเชื่อถือในความเชื่อ ค่านิยม และเป้าหมายของสถาบัน

ความสำคัญของพันธะภาระต่อการศึกษา (นิดา วุฒิชัย. 2544 :15-20.)

1.ความสัมพันธ์พันธะภาระต่อการศึกษาเป็นสิ่งที่ทำให้นิสิตนักศึกษายังคงศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา

2.ปัจจัยต่างๆ ในสถาบันอุดมศึกษามีผลทำให้นักศึกษามีพันธะภาระต่อการศึกษาของนิสิตนักศึกษานี้เพิ่มขึ้น

3.บริการต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งใจจัดไว้ให้ จะส่งผลทำให้นักศึกษามีพันธะภาระต่อการศึกษาสูงขึ้น และยังคงศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาแห่งนั้นต่อไป

4.รูปแบบการบริการนิสิตนักศึกษาเพื่อสนับสนุนต่อพันธะภาระต่อการศึกษาจะทำให้นักศึกษาและนิสิตนักศึกษามีพันธะภาระต่อการศึกษาสูงขึ้น

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา จากหลักคิดของมิลเลอร์และ พรินซ์ มีหลักคิดที่สอดคล้องกับหลักคิดของซิกเกอริงรวมทั้งแนวความคิดของศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะ ทักษะการปฏิบัติของนิสิตนักศึกษาเป็นหลัก

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของ ไวเดแมนรวมทั้งแอสตินและตินโตตลอดจน นิดา วุฒิชัย ก็ได้กล่าวถึงปัจจัยของสภาพแวดล้อมอย่าง สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน ลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน รวมถึงการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองซึ่งส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา โดยทั้ง ตินโต และนิดา วุฒิชัย ยังได้สอดแทรกถึงประเด็นสำคัญ คือ พันธะภาระทางการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกันในการอยู่เป็นสมาชิกในสถาบันการศึกษาและยอมรับในการปฏิบัติหน้าที่ในการศึกษาต่อไปมีอิทธิพลมาจากความสนใจของตนเอง และการดำเนินงานต่างๆ ของสถาบันการศึกษาที่มีต่อนิสิตนักศึกษาด้วย(ทัศนีย์ วิญญา. 2539: 23.)

การพัฒนานักศึกษาดุจดมคติ(สุพร ตั้งสมวรพงษ์. 2545: 1-2.)

เป้าหมายโดยรวมของการพัฒนานักศึกษาดุจดมคติไทยของทบวงมหาวิทยาลัย มีดังนี้

1.พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในระดับเตรียมอุดมและระดับอุดมศึกษา

2.วางแผนแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนนิสิตนักศึกษา เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยเน้นให้มีความรู้อย่างแท้จริงในด้านวิชาการและวิชาชีพควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม

3.พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เร็วร่วมกัน และนำภูมิปัญญาไทยมาบูรณาการให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ชุมชน และความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและวิชาชีพ

4.สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยให้สถาบันอุดมศึกษาในแต่ละภูมิภาคเป็นแม่ข่ายทางด้านวิชาการ วิชาชีพ

สอดคล้องกับแนวความคิดของ (เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ. 2548: 20-24.) ที่กล่าวว่า การสร้างบัณฑิตอุดมคติจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการดำเนินงานจากหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาและนิสิตนักศึกษาที่จะจบไปเป็นบัณฑิตก็ตาม โดยสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน จำเป็นต้องปลูกฝัง ความรู้และคุณธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา ส่งเสริมการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา สร้างสรรค์องค์ความรู้ในด้านการพัฒนานักศึกษาหรือเอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา โดยนิสิตนักศึกษาต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ฝึกฝน ปฏิบัติให้เป็นบัณฑิตอุดมคติเพื่อพัฒนาประเทศชาติ เช่นเดียวกับแนวความคิดของ วีระชัย สุปัญญา(2548: 63-70) ที่กล่าวว่าในการปฏิบัติตนตามแนวทางการเป็นบัณฑิตอุดมคติ นิสิตนักศึกษาต้องปฏิบัติตนหลายประการ ดังนี้ แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถาบัน ถูกกาลเทศะ สะอาดและดูสบายตา ตรงต่อเวลา มีวินัยต่อตนเอง เช่น เข้าชั้นเรียนตรงเวลา เลิกชั้นเรียนพร้อมอาจารย์ ส่งรายงานภายในเวลากำหนดข้อสัตย์จริงใจ เช่น มีคำพูดและการกระทำสอดคล้องกับการทำงานที่อาจารย์มอบหมายด้วยตนเอง ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ขยันหมั่นเพียร เช่น มีความกระตือรือร้นต่อการเรียน ไม่ท้อแท้ในการทำงาน พยายามค้นหาความรู้อย่างเอาจริงเอาจัง รับผิดชอบมุ่งมั่นในการทำงาน ใช้เวลาอย่างมีคุณประโยชน์ปฏิบัติงานให้ครบถ้วนมีวิธีการทำงานไปสู่เป้าหมาย มีการวางแผนอย่างเหมาะสมทันเวลา วางแผนอย่างมีระบบ ปฏิบัติงานตามแผนอย่างรอบคอบครบถ้วน มีการประเมินผล ประหยัดและออม โดยการช่วยรักษาสาธารณสมบัติของมหาวิทยาลัย ไม่แต่งกายเกินฐานะนักศึกษา รู้จักเก็บเงิน ไม่ฟุ่มเฟือย สามัคคีในการทำงานเป็นกลุ่ม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือห่วงใยเพื่อนๆ ไม่ดูดาย แนะนำเพื่อนให้เกิดสุข เป็นกันเอง จริงใจ มีผลงานสำเร็จร่วมกันมีสัมมาคารวะ มีมารยาทดีงาม ยกมือไหว้ทักทายอาจารย์ ไม่พูดคุยขณะอาจารย์สอน เข้าห้องเรียนก่อนอาจารย์ ออดทนเมื่อเกิดอุปสรรค ปฏิบัติงานจนสิ้นสุด ไม่ทิ้งงานกลางคัน ควบคุมอารมณ์ได้ไม่โกรธง่าย ออดทนอดกลั้นต่อการยั่วยุ การวิจารณ์ และการตำหนิ มีความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการวิเคราะห์ เปิดรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ

มีความคิดเป็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเชื่อและยอมรับในสิ่งที่สามารถอธิบายได้ พร้อมทั้งกล้าคิด กล้าเสนอแนวความรู้ และพร้อมรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้อื่น โดยยอมรับการทบทวนปรับเปลี่ยนความคิดไปในทางที่ถูกต้อง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

สาระสำคัญอยู่ที่บทบาทของสถานศึกษาในการสร้างบัณฑิตอุดมคติเพื่อพัฒนาประเทศชาติและการสร้างเครือข่ายการพัฒนาและรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย การพัฒนาอุดมคติไทย จะเห็นได้จากการดำเนินงานรูปแบบการจัดการเครือข่ายการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งมีโครงการนำร่องทดลองในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เอง โดยการสอดแทรกชั่วโมงเพื่อเพิ่มเนื้อหาสาระของวิชาทางด้านจริยธรรม คุณธรรมเข้าไปในทุกสาขาวิชาทุกคณะตลอดจนจะมีผลสืบเนื่องไปถึงการบูรณาการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยไทยกับการประกันคุณภาพการศึกษาอีกด้วย

ทั้งนี้ คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาควรมีบทบาทในการชี้นำและเป็นต้นแบบที่ดีเพื่อให้นักศึกษาได้ประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างที่ได้รับต่อไป

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เครือข่ายหลักการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยได้วางแผนไว้โดยมีเป้าหมาย, แนวทาง, บทบาทของสถานศึกษา, บทบาทของนิสิตนักศึกษา, การสร้างสังคมใสสะอาด, การดำเนินการสร้างเครือข่ายของการพัฒนานักศึกษาและรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรเครือข่ายพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัย, ตลอดจนการบูรณาการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยไทยกับการประกันคุณภาพการศึกษา

บทบาทของสถานศึกษาในการสร้างบัณฑิตอุดมคติเพื่อพัฒนาประเทศชาติ

จุดมุ่งหมายและภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นที่จะต้องจรรโลงศักดิ์ศรีของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาโดยต้องไม่ลืมบทบาทของการเป็นแหล่งบ่มเพาะและเพิ่มพูนเชาว์ปัญญา (a place for intellectual cultivations and enrichment) และในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของสังคมทั้งในด้านความเป็นมนุษย์ และวิชาชีพหรือวิชาเฉพาะด้านสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักวิชาการหลายท่านที่ได้แสดงไว้ คือวิชาการด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นมนุษย์นั้นควรได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจัง มหาวิทยาลัยต้องสร้างคนให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ ต้องสร้างมาตรฐานคุณภาพโดยเฉพาะด้าน คุณธรรม จริยธรรม การให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและต้องพัฒนาสู่ความเป็นสากล เพื่อให้เท่าทันกับการศึกษาในประเทศอื่นในโลก มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาจึงควรต้องเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยหาความจริง แหล่งรวมของความดีงามถูกต้อง เป็นต้นแบบของสังคมพันธกิจของ

มหาวิทยาลัยจะต้องมีเป้าหมายมุ่งไปที่การสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility) (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2542: 9.)

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายและภารกิจของสถาบันอุดมศึกษานั้นนอกจากปฏิบัติตามพันธกิจที่ได้กำหนดอยู่ในปัจจุบันแล้วยังต้องสามารถสร้างบัณฑิตที่เป็นคนที่สมบูรณ์ โดยที่มหาวิทยาลัยจะต้องเป็นเครื่องมือกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการทำวิจัยกันมากขึ้น ทั้งยังต้องสอดแทรกให้บุคลากรและนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษามีจิตสำนึกที่จะรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติอีกด้วย การส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาและแข่งขันในสังคมโลก อาทิ จัดให้มีศูนย์กิจกรรมนักศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจและพอเพียง สนับสนุนและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนสนับสนุนและส่งเสริมให้ใช้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้สนับสนุนกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างให้เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีจริยธรรม คุณธรรม ระเบียบวินัย สมာธิ ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอยกย่องเชิดชู เกียรติคุณครู นิสิตนักศึกษา ศิษย์เก่าที่เป็นต้นแบบในการเป็นตัวอย่างที่ดี รวมทั้งพัฒนาหอพักนักศึกษาให้เป็นแหล่งศึกษา อาศัย และเอื้ออาทรต่อกัน (Learning Living and Caring) ให้นักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาจะต้องทำงานตอบแทนสังคมส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ระหว่างประเทศเพื่อสร้างความเป็นสากล(นริรัตน์ วิจิตรแก้ว. 2542: 20-21) แต่ต้องปรับปรุงระบบบริหารจัดการอุดมศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา อาทิ กำหนดปรัชญานโยบาย วางแผนงาน โครงการ ปรับปรุง ระเบียบ ข้อบังคับซึ่งเป็นปัจจัยต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา กำหนดให้การปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นภาระงานของอาจารย์ทุกคนการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์จะต้องนำผลงานการพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาด้วยให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบการพัฒนานักศึกษาในแต่ละระดับการบริหารสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร สถานที่เพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างเหมาะสม กำหนดเป้าหมายมาตรการเชิงบังคับให้นักศึกษาทุกคนต้องผ่านการร่วมกิจกรรมตามที่สถาบันกำหนด จึงถือว่าเล่าเรียนจบหลักสูตรสร้างสรรค์ความรู้ในด้านการพัฒนานักศึกษา หรือเอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา อาทิ สร้างหลักสูตรที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยศึกษาจากการตั้งประเด็นปัญหาสร้างโอกาสการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมในการจัดการกับสถาบันจัดกิจกรรมเสริมความรู้นอกหลักสูตรตามความสนใจของนักศึกษาทั้งในและนอกชั้นเรียน ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการ จัดกิจกรรมสัมผัสชุมชน สังคม โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่เรียนปรับปรุงหลักสูตรในหมวดการศึกษาทั่วไป ให้มีรายวิชาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษากำหนดเป็นระเบียบ / ข้อบังคับให้สามารถเทียบโอนประสบการณ์ในการทำงานกิจกรรมนักศึกษา

เป็นความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตรได้สนับสนุนให้อาจารย์บูรณาการกิจกรรม วิชาการกับกิจกรรม นักศึกษาเข้ากับ กิจกรรมการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ถือกำเนิดจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง เมื่อ พ.ศ. 2492 ต่อมาได้ยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามซึ่งมีความหมายว่า มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานครมีชื่อย่อว่า “ มศว ” มีตราประจำมหาวิทยาลัยเป็นรูปกราฟที่เขียนแทนสมการทางคณิตศาสตร์ หมายถึง ความเจริญงอกงาม ตรงกับ ปรัชญาการศึกษาที่ว่า การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “ SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY “

ปณิธาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมุ่งมั่นสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการด้วยการแสวงหาความรู้และถ่ายทอดความรู้เพื่อให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยคิดเป็น เด่นในคุณธรรม จริยธรรม ชี้นำและพัฒนาสังคม ตลอดจนอนุรักษ์สืบสานสร้างเสริมศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันชั้นสูงทางการศึกษาและวิจัยของรัฐ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติทั้งด้านความรู้ความสามารถในการคิดการปฏิบัติ และคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และด้านอื่น ๆ ให้มีความเจริญก้าวหน้าในระดับชาติและภูมิภาค มีลักษณะประยุกต์และบูรณาการศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืนในด้านการศึกษาและจิตวิทยา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านสุขภาพและการกีฬา ด้านชุมชนและครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อม และจะร่วมแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีต่อสังคมไทยด้วยความรักสามัคคี (มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543: 4.)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยของ รัชชัย สุทธิชัย (2537: 17-18) พบว่าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชามหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์ในหน่วยงานภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตเทคโนโลยีที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานดังนี้ในด้านความรู้ความสามารถด้านเทคนิคบังคับบัญชามหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์ในหน่วยงานภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชนมีความเห็นเกี่ยวกับความรู้

ความสามารถด้านเทคนิคมีเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก 4 ประเด็นในระดับปานกลางเรียงตามลำดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้ มีความรับผิดชอบในหน้าที่เป็นอันดับแรก รองลงมาคือความสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบสามารถแจกจ่ายงานได้เหมาะสมกับงาน มีทักษะความชำนาญในงานที่ปฏิบัติอยู่จัดการควบคุมงานได้อย่างเป็นระบบความสามารถในการประยุกต์วิชาการให้เหมาะกับงานที่ทำ ความสามารถในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมความสามารถในการวิเคราะห์งาน การปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเมื่อมีปัญหาความสามารถในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน การติดตามและประเมินผลงานการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ มีความเชื่อมั่นในหลักการทางวิชาการ ความรู้ทางด้านทฤษฎีของงานที่ปฏิบัติอยู่ความสามารถในการออกแบบและการวางแผนโรงงาน ความสามารถในการเขียนรายงานและเขียนโครงการความสามารถในการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาคุณภาพเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ การฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและให้ความเสมอภาคต่อเพื่อนร่วมงาน ความสามารถนำหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของโครงการ การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและความสามัคคีในหมู่คณะ การให้ความอนุเคราะห์หรือประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องความสามารถเลือกสรรบุคคลได้เหมาะสมกับตำแหน่งงานความสามารถในการจัดปฏิบัติเป็นหมู่คณะ การตรวจสอบรายงานอย่างรอบคอบอยู่เสมอ ความสามารถผูกใจผู้มาติดต่อหรือลูกค้า ความสามารถในการบริหารงานบุคคล ความเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของเพื่อนร่วมงาน การจัดผังงานและกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนความสามารถในการวางแผนกระบวนการผลิต ความสามารถในการบริหารงานพัสดุ ความสามารถในการจัดและบริหารงาน ความสามารถในการออกแบบและวางแผนโรงงาน มีความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรและกระบวนการเสียภาษี ความรู้ในเรื่องภาวะเศรษฐกิจและความผันแปรของตลาดในช่วงเวลาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะส่วนตัวของบัณฑิตเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตเทคโนโลยีอุตสาหกรรมในหน่วยงานภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวของบัณฑิตเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานมีเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 1 ประเด็นที่มีเกณฑ์เฉลี่ยในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ ความซื่อสัตย์เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การเป็นคนตรงต่อเวลา ความขยันอดทน ความกระตือรือร้น ความมีเหตุผล การยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ การมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ความมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความฉลาดและมีปฏิภาณไหวพริบ ความสามารถในการเป็นผู้นำให้งานสำเร็จ การควบคุมอารมณ์ได้มั่นคง การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ การมีกิริยามารยาทเหมาะสม ความเข้าใจตนเองและผู้อื่นการใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้อง การใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง การมีอารมณ์ขัน การแต่งกายเหมาะสมกับอาชีพการมีสุขภาพ

ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ การปฏิบัติตนให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตเทคโนโลยีอุตสาหกรรมในหน่วยงานภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงาน ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ความสามารถด้านเทคนิค ความรู้ความสามารถด้านการจัดการ และคุณลักษณะส่วนตัวของบัณฑิตเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เช่นเดียวกับ นิพนธ์ สุขไชยะ (2543 : 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตการศึกษา 2 พบว่า คุณลักษณะวิชาชีพที่สถานประกอบการต้องการตามลำดับ ดังนี้ คือ มีทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ ปฏิบัติงานวิชาชีพด้วยความระมัดระวัง และปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยของ ศศิธร วรรณพงษ์(ศศิธร วรรณพงษ์, และคนอื่นๆ. 2548: 15-17). การศึกษาสมรรถนะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบกับงานวิจัยของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่(สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. 2545: 14-15). การศึกษาสมรรถนะทางการเรียนของนักศึกษาภาคปกติและภาคขยายโอกาส ปีการศึกษา 2543 ที่มีหัวข้อในการศึกษาวิจัยไปในทิศทางเดียวกัน ที่มุ่งวิจัยเพื่อศึกษาสมรรถภาพของนิสิตนักศึกษาของสถาบันการศึกษาของตนผลของการศึกษาวิจัยมีความคล้ายคลึงกัน คือ นิสิตนักศึกษามีสมรรถนะทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะอยู่ในระดับดีเกือบทุกด้าน แต่จะมีความแตกต่างในเรื่องของคุณลักษณะส่วนตัว ซึ่งในงานวิจัยของ ศศิธร วรรณพงษ์ และคนอื่นๆนั้นที่ทำการวิจัยในหัวข้อ การศึกษาสมรรถนะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีจุดประสงค์เพื่อประเมินสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาลรุ่นที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าฝ่ายพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และผู้ร่วมงานจำนวน118 คนที่ปฏิบัติงานร่วมกับบัณฑิตมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน สมรรถนะของบัณฑิตโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอว่า ในการจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมให้นิสิตได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง แม้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิสเฟส เกียรติภักดิ์กุล (2546 : 66-67) ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี มสธ. (รุ่นที่20) ผลการสำรวจพบว่า ด้านการวางแผนการเรียน โดยภาพรวม ผู้สำเร็จการศึกษาล้วนได้กำหนดแผนการศึกษาจากเอกสารการสอนและแผนการทำกิจกรรม ในแบบฝึกปฏิบัติแต่ละภาคการศึกษารวมทั้งมีการทำแบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังเรียน การศึกษาหัวเรื่อง แนวคิด ก่อนที่จะทำการศึกษานี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ชั้นปีสุดท้ายที่กำลังศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชา 3 กลุ่มวิชา 13 คณะ 1.กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ประกอบด้วย(คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์) 2.กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย (คณะมนุษยศาสตร์ คณะพลศึกษา) 3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย (คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 2,630 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ชั้นปีสุดท้ายที่กำลังศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชา 3 กลุ่มวิชา 13 คณะในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามตารางของยามาเน่ (Yamane. 1976 : 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$) ได้จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน และจากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการเทียบสัดส่วน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มวิชาที่ศึกษา

กลุ่มวิชาที่ศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์	870	133
2 .กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	764	112
3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	996	149
รวม	2,630	394

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะนิสิตระดับปริญญาตรีที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในหัวข้อต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างข้อคำถามที่แสดงถึงคุณลักษณะของนิสิตในแต่ละด้านทั้ง 3 ด้าน ซึ่งครอบคลุมทั้งคุณลักษณะและคุณสมบัติที่นิสิตทุกคนสมควรจะมี

1.คุณลักษณะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ มีข้อคำถาม 21 ข้อ

2.คุณลักษณะทางด้านคุณธรรม จริยธรรม มีข้อคำถาม10 ข้อ

3.คุณลักษณะทางด้านสังคม มีข้อคำถาม 30 ข้อ

แบบสอบถามมีข้อคำถามทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 61 ข้อ

3. นำข้อมูลจากข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา

4. การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาในข้อคำถาม ครอบคลุมของเนื้อหา และวิเคราะห์ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

4.2 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 50 คน และหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำแล้วใช้การทดสอบที (t-test) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปไว้ใช้เป็นแบบสอบถาม (Ferguson. 1981:180) จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1984: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น ได้แก่ คุณลักษณะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ เท่ากับ .8965 คุณลักษณะทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เท่ากับ .9287 และคุณลักษณะทางด้านสังคม เท่ากับ .9174 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .9703

5. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัตร เพื่อปรับปรุงแก้ไขพิจารณาให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีการกำหนดคะแนนดังนี้

5 หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้
กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นๆในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นๆในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นๆในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นๆในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีคุณลักษณะนั้นๆในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยถึงคณบดีทุกคณะ ทั้ง 13 คณะและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากทุกคณะ รวมทั้งหมด 3 กลุ่มวิชาจาก 13 คณะ 1.กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ประกอบด้วย (คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์) 2.กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย (คณะมนุษยศาสตร์ คณะพลศึกษา) 3.กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย (คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน) และนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และจำแนกตามสภาพตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

2. ตามความมุ่งหมายข้อ 1 เพื่อศึกษาทักษะของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้การวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981 : 68)

3. เปรียบเทียบคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในแต่ละด้าน ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 2 จำแนกตามตัวแปรเพศ และตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้การทดสอบ ที (t-test)

ส่วนตัวแปร กลุ่มวิชาที่ศึกษา การอบรมเลี้ยงดู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance หรือ ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ (pair comparisons) โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (Ferguson. 1981 : 46)

1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) (Ferguson.1981 :

190)

2.สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม มีดังนี้

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม(Discrimination Power) โดยวิธี

การแจกค่าที (t –test)(Ferguson.1981 : 180)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Alpha – Coefficient) (Cronbach. 1970 : 161)

3.สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1ทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มใช้การทดสอบ ที(t- test)

(Ferguson. 1981 : 178)

3.2ทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One –Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe ' s Method)(Ferguson. 1981 : 190)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่สถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาทักษะของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านสังคม โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม เพศ และ ตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้การทดสอบ ที(t – test) ส่วนตัวแปร กลุ่มวิชาที่ศึกษา การอบรมเลี้ยงดู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว(One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี เชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) N = 394	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	193	49.0
หญิง	201	51.0
รวม	394	100
2. กลุ่มวิชาที่ศึกษา		
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ประยุกต์	133	33.8
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	112	28.4
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	149	37.8
รวม	394	100
3. การอบรมเลี้ยงดู		
แบบประชาธิปไตย	223	56.6
แบบคาดหวังเอากับเด็ก	63	16.0
แบบปล่อยปละละเลย	83	21.1
แบบรักถนอมมากเกินไป	25	6.3
รวม	394	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) N = 394	ร้อยละ
4. การเข้าร่วมกิจกรรม		
การเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะ กิจกรรมบังคับ 7 กิจกรรม	309	78.4
การเข้าร่วมกิจกรรม มากกว่า 7 กิจกรรม	85	21.6
รวม	394	100
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตั้งแต่ 2.25 ลงมา	28	7.1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปานกลาง ระหว่าง 2.26- 2.74	192	48.7
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป	174	44.2
รวม	394.0	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพศชาย 193 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 และเพศหญิง 201 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 จำแนกเป็นตามกลุ่มวิชา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 37.80 รองลงมา คือ นิสิตกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูพบว่า นิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาคือนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 และนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอาภัยกับเด็กจำนวน 63 คนคิดเป็นร้อยละ 16.0 หากจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมพบว่านิสิตส่วนใหญ่มีการเข้าร่วม

กิจกรรมเฉพาะกิจกรรมบังคับจำนวน 7 กิจกรรมจำนวน 309 คนคิดเป็นร้อยละ 78.4 ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 7 กิจกรรมจำนวน 85 คนคิดเป็นร้อยละ 21.6 และนิสิตส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้ง 3 ด้าน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม

คุณลักษณะนิสิตในการเรียน	N = 394		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	4.05	0.62	มาก
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.98	0.72	มาก
ด้านสังคม	3.75	0.59	มาก
รวม	3.89	0.51	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตมีคุณลักษณะตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ เป็นรายชื่อ

ด้านวิชาการ วิชาชีพ	n = 394		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1.ความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพในสาขาที่.. ตนเรียนอยู่.....	4.09	0.86	มาก
2.มีความสามารถในการสื่อความหมายและนำเสนอ..	4.04	0.81	มาก
3.มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่เสมอ.....	4.14	0.88	มาก
4.มีความกระตือรือร้นต่อการเรียน.....	4.26	0.85	มาก
5.นำความรู้ที่ได้เรียนมาไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....	4.11	0.85	มาก
6.มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ.....	4.10	0.91	มาก
7.มีความสามารถในการคิดอย่างลึกซึ้ง.....	3.91	0.99	มาก
8.มีความสามารถในการคิดอย่างกว้างไกล.....	3.93	0.96	มาก
9.มีความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์.....	3.62	1.00	มาก
10.มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ.. ตามหลักเหตุและผล.....	4.01	0.86	มาก
11.มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน.....	3.84	0.93	มาก
12.มีสติรอบคอบ.....	4.15	0.90	มาก
13.มีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจด้วยเหตุ และผล.....	4.16	0.83	มาก
14.ก่อนตัดสินใจทำอะไรหรือไม่ทำอะไรได้พิจารณา ข้อมูลในทุก ๆ ด้านอย่างรอบคอบ.....	4.15	0.91	มาก
15.เชื่อมั่นในศักยภาพการเรียนของตนเอง.....	4.14	0.89	มาก
16.สามารถสร้างความสามัคคีทำงานร่วมกันเป็นทีม ได้.....	4.08	0.84	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านวิชาการ วิชาชีพ	N = 394		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
17. มีการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่นและแบ่ง.... หน้าที่กันรับผิดชอบระหว่างเพื่อนและตนเองได้....	4.17	0.81	มาก
18. สามารถยอมรับข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำงาน. ของตนเอง.....	4.12	0.84	มาก
19.มีความสามารถในการทำงานได้อย่างรวดเร็วเสร็จ ตามกำหนด.....	4.07	0.89	มาก
20.สามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน สมบูรณ์.....	4.15	0.84	มาก
21.ยอมรับความคิดหรือวิธีการใหม่ ในการทำงาน.....	3.87	0.86	มาก
รวม	4.05	0.88	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่านิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้าน
วิชาการ วิชาชีพ อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม
เป็นรายข้อ

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	N = 394		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
22. เข้าเรียนตรงตามเวลาที่อาจารย์สอน.....	4.15	0.82	มาก
23. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน.....	4.14	0.71	มาก
24. ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังที่สามารถทำได้.....	4.22	0.74	มาก
25. ไม่ทำร้ายผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำ.....	3.92	0.89	มาก
26. ให้อภัยผู้อื่นเมื่อเขาทำผิด.....	3.80	1.03	มาก
27. มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนในการ..... ทำงานที่ดีตามสาขาวิชาที่ตนเองเรียนอยู่.....	3.95	1.02	มาก
28. พร้อมปฏิบัติตนในกรอบและระเบียบของ..... มหาวิทยาลัย.....	4.26	1.01	มาก
29. ไม่ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น.....	3.77	1.10	มาก
30. การประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้.....	3.76	1.08	มาก
31. เมื่อมีโอกาสจะตอบแทนบุญคุณผู้ที่เคยช่วยเหลือ..... ข้าพเจ้าในเรื่องต่างๆ.....	3.79	1.11	มาก
รวม	3.97	0.95	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตมีคุณลักษณะตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของ นิสิตตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากทุกข้อ เช่นกัน

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสังคม เป็นรายข้อ

ด้านสังคม	N = 394		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
32.มีความเข้าใจชีวิตและจิตใจผู้อื่น.....	3.77	1.03	มาก
33.มีความรู้ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับ..... บุคคลประเภทต่างๆ.....	3.78	0.89	มาก
34.มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้..... คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างดี.....	3.60	0.80	มาก
35.มีความรู้และทันต่อสถานการณ์ข่าวสารข้อมูลทั้ง... ในประเทศไทยและสังคมโลก.....	3.55	1.02	มาก
36.มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้..... ภาษาต่างประเทศได้.....	3.32	0.77	ปานกลาง
37.สามารถยอมรับความแตกต่างและหลากหลาย.... ทางวัฒนธรรมของประเทศต่างๆได้.....	3.59	0.97	มาก
38.ให้ความสำคัญกับคนอย่างเสมอภาคกันโดยไม่ ... เลือก เชื้อชาติ เพศฐานะทางเศรษฐกิจ.....	4.03	0.81	มาก
39.เคารพในสิทธิของผู้อื่นและของตนเอง.....	4.11	0.83	มาก
40.รับฟังผู้อื่นได้ร่วมแสดงความคิดเห็น.....	4.25	0.81	มาก
41.มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น.....	4.22	0.81	มาก
42.ได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายในบทเรียนที่อาจารย์ สอน.....	4.20	0.84	มาก
43.มีความสามารถในการยืนยันความคิดเห็นของตน.	4.23	0.73	มาก
44.มีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาตนเองในอนาคต..	3.79	0.86	มาก
45.มีความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย.....	3.70	0.89	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านสังคม	N = 394		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
46.มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีชาวบ้านแบบภูมิปัญญาไทย.....	3.75	0.87	มาก
47.มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกและวัฒนธรรมไทยต่าง ๆ.....	3.79	0.86	มาก
48.มีความรู้ความเข้าใจในความเป็นมาและ.....ประวัติศาสตร์ไทยเป็นอย่างดี.....	3.64	0.90	มาก
49.มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน.....	3.72	0.90	มาก
50.มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้.....คุณค่า.....	3.68	0.94	มาก
51.ร่วมส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทุกครั้งที่มีโอกาส.....	3.64	0.93	มาก
52.มีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่.....	3.64	0.98	มาก
53.มีความรู้ความเข้าใจและรู้จักใช้ทรัพยากรทั้ง.....ทรัพยากรน้ำ ไฟฟ้า และอื่นๆ อย่างประหยัด.....	3.63	1.00	มาก
54.มีความเข้าใจถึงความแตกต่างของคนในแต่ละ.....ภูมิภาคในประเทศไทย.....	3.66	0.98	มาก
55.มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมในแต่ละ.....ภูมิภาคในประเทศไทย.....	3.47	1.13	ปานกลาง
56.มีความรู้ความเข้าใจภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละ.....ภูมิภาคในประเทศไทย.....	3.40	1.00	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านสังคม	N = 394		การแปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
57.มีความรู้ความสามารถในการดูแลรักษาสุขภาพ.... ร่างกายตนเองในเบื้องต้นได้.....	3.45	0.74	ปานกลาง
58.มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนนิสิต.....	3.68	0.69	มาก
59.สามารถผ่อนคลายความเครียดของตนเองและ..... ผู้อื่นได้.....	3.56	0.72	มาก
60.มีความรู้ความเข้าใจและสามารถแนะนำให้เพื่อน.. นิสิตดูแลรักษาสุขภาพกายของตนเองได้.....	3.41	0.86	ปานกลาง
61. มีความมั่นคงทางอารมณ์.....	3.58	0.76	มาก
รวม	3.74	0.87	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่านิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้านสังคมอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 36 มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศได้ ข้อที่ 55 มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย ข้อที่ 56 มีความรู้ความเข้าใจภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย ข้อที่ 57 มีความรู้ความสามารถในการดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตนเองในเบื้องต้นได้ และข้อที่ 60 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถแนะนำให้เพื่อนนิสิตดูแลรักษาสุขภาพกายของตนเองได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะในการเรียน	เพศ			
	เพศชาย (n = 193)		เพศหญิง (n = 201)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	4.12	0.59	3.99	0.64
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.99	0.74	3.97	0.71
ด้านสังคม	3.63	0.56	3.85	0.61
รวม	3.91	0.63	3.93	0.65

ตาราง 7 แสดงว่านิสิตชายและนิสิตหญิง มีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม
จำแนกตามกลุ่มวิชา

คุณลักษณะในการเรียน	กลุ่มวิชา					
	กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (n = 133)		กลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์ (n = 112)		กลุ่มวิชาสังคม (n = 149)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	4.03	0.70	4.05	0.74	4.08	0.67
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.90	0.71	4.02	0.71	4.02	0.75
ด้านสังคม	3.76	0.67	3.84	0.59	3.67	0.52
รวม	3.87	0.69	3.97	0.68	3.92	0.64

จากตาราง 8 แสดงว่านิสิตทุกกลุ่มวิชามีคุณลักษณะของนิสิตตามเกณฑ์สำนักงาน-
คณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตทุกกลุ่มวิชามี
คุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม
จำแนกตามแบบการอบรมเลี้ยงดู

คุณลักษณะในการเรียน	แบบการอบรมเลี้ยงดู							
	ประชาธิปไตย (n = 223)		แบบคาดหวัง เอากับเด็ก (n = 63)		แบบปล่อยปละ ละเลย (n = 83)		แบบรักถนอม มากเกินไป (n = 25)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านวิชาการ วิชาชีฟ	4.07	0.62	4.24	0.49	4.07	0.49	3.39	0.92
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.91	0.66	4.43	0.51	3.96	0.84	3.53	0.82
ด้านสังคม	3.87	0.60	3.74	0.47	3.46	0.56	3.62	0.60
รวม	3.95	0.63	4.13	0.49	3.83	0.63	3.51	0.78

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตทุกแบบการอบรมเลี้ยงดูมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัย-ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบคาดหวังเอากับเด็กมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่มีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง และนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปที่มีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีฟ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม
จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม

คุณลักษณะในการเรียน	การเข้าร่วมกิจกรรม			
	เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 7 กิจกรรม (n = 309)		เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน มากกว่า 7 กิจกรรม (n = 85)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	4.08	0.66	3.95	0.45
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.94	0.74	4.11	0.63
ด้านสังคม	3.68	0.61	3.97	0.46
รวม	3.90	0.67	3.01	0.51

จากตาราง 10 แสดงว่านิสิตที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 7 กิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากกว่า 7 กิจกรรมมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 7 กิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากกว่า 7 กิจกรรมมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

คุณลักษณะในการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (n = 28)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (n = 192)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (n = 174)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	3.71	0.96	4.04	0.55	4.12	0.62
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.15	0.93	4.08	0.72	3.83	0.67
ด้านสังคม	3.80	0.50	3.78	0.60	3.70	0.60
รวม	3.83	0.68	3.92	0.47	3.87	0.52

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตั้งแต่ 2.25 ลงมา และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ระหว่าง 2.25-2.74 และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เท่ากับหรือตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไปมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม โดยการทดสอบ ที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 12 –20

ตาราง 12 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม เพศ

คุณลักษณะนิสิตในการเรียน	เพศชาย N = 193		เพศหญิง n = 201		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านวิชาการ วิชาชีฟ	4.12	0.59	3.99	0.64	2.16	0.03
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.99	0.74	3.97	0.71	0.32	0.74
ด้านสังคม	3.63	0.56	3.85	0.61	-3.74	0.01
รวม	3.86	0.47	3.92	0.55	-1.13	0.25

จากตาราง 12 แสดงว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีคุณลักษณะในการเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ วิชาชีฟ และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 13 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามกลุ่มวิชาที่ศึกษา

คุณลักษณะในการเรียน	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.92	0.46	0.266	0.766
	ภายในกลุ่ม	391	68.03	0.17		
	รวม	393	68.13			
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	0.57	1.089	0.337
	ภายในกลุ่ม	391	207.92	0.53		
	รวม	393	209.08			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.72	0.86	2.686	0.069
	ภายในกลุ่ม	391	125.28	0.32		
	รวม	393	127.00			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.45	0.72	0.740	0.478
	ภายในกลุ่ม	391	384.13	0.98		
	รวม	393	385.58			

จากตาราง 13 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษากลุ่มวิชาต่างกันมี
คุณลักษณะในการเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามแบบการอบรมเลี้ยงดู

คุณลักษณะในการเรียน	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.59	0.19	12.346	0.001
	ภายในกลุ่ม	390	622.21	0.15		
	รวม	393	681.31			
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.87	0.62	12.817	0.001
	ภายในกลุ่ม	390	190.31	0.48		
	รวม	393	209.08			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.96	0.32	10.663	0.001
	ภายในกลุ่ม	390	117.37	0.30		
	รวม	393	127.00			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.51	0.83	9.076	0.001
	ภายในกลุ่ม	390	360.42	0.92		
	รวม	393	385.58			

จากตาราง 14 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่ต่างกัน มีคุณลักษณะในการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ดังแสดงในตาราง 15 – 18

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ
จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูเป็นรายคู่

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ประชาธิปไตย	คาดหวังเอา กับเด็ก	ปล่อยปละ ละเลย	รักนอมมาก เกินไป
ประชาธิปไตย	4.07		4.24	4.07	3.39
คาดหวังเอากับ เด็ก	4.24				*
ปล่อยปละละเลย	4.07				
รักนอมมาก เกินไป	3.39				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็กมีคุณลักษณะในการเรียน ด้านวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีพวิต แตกต่างจากนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักนอมมากเกินไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัย-

ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม
จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู เป็นรายคู่

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ประชาธิปไตย 3.91	คาดหวังเอากับเด็ก 4.43	ปล่อยปละละเลย 3.96	รักถนอมมาก เกินไป 3.53
ประชาธิปไตย	3.91				
คาดหวังเอากับเด็ก	4.43				
ปล่อยปละละเลย	3.96				
รักถนอมมาก เกินไป	3.53		*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็กมีคุณลักษณะในการเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างจากนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสังคม
จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู เป็นรายคู่

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ประชาธิปไตย	คาดหวังเอา กับเด็ก	ปล่อยปละ ละเลย	รักถนอมมาก เกินไป
		3.87	3.74	3.46	3.62
ประชาธิปไตย	3.87			*	
คาดหวังเอากับ เด็ก	3.74				
ปล่อยปละละเลย	3.46				
รักถนอมมาก เกินไป	3.62				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงว่านิสิตนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ประชาธิปไตยมีคุณลักษณะในการเรียน ด้านสังคม แตกต่างจากนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย
ปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยรวม
จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู เป็นรายคู่

การอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	ประชาธิปไตย	คาดหวังเอา กับเด็ก	ปล่อยปละ ละเลย	รักถนอมมาก เกินไป
		3.94	4.03	3.75	3.53
ประชาธิปไตย	3.94				
คาดหวังเอากับ เด็ก	4.03				*
ปล่อยปละละเลย	3.75				
รักถนอมมาก เกินไป	3.53				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็ก มีคุณลักษณะในการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างจากนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม

คุณลักษณะนิสัยในการเรียน	การเข้าร่วมกิจกรรม				t	P
	เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 7กิจกรรม		เข้าร่วมกิจกรรม มากกว่า 7 กิจกรรม			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	4.08	0.66	3.95	0.45	2.09	0.037
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.94	0.74	4.11	0.63	-2.01	0.04
ด้านสังคม	3.68	0.61	3.97	0.46	-4.71	0.01
รวม	3.86	0.53	3.99	0.43	-2.21	0.02

จากตาราง 19 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีจำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน มีคุณลักษณะในการเรียนแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 การเปรียบเทียบคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

คุณลักษณะในการเรียน	แหล่ง ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านวิชาการ วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.79	0.89	5.282	0.005
	ภายในกลุ่ม	391	66.33	0.16		
	รวม	393	68.13			
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.66	0.33	6.395	0.002
	ภายในกลุ่ม	391	202.45	0.51		
	รวม	393	209.08			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.24	0.770	0.464
	ภายในกลุ่ม	391	126.50	0.32		
	รวม	393	127.00			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	0.633	0.532
	ภายในกลุ่ม	391	384.34	0.98		
	รวม	393	385.58			

จากตาราง 20 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมี
คุณลักษณะในการเรียน ด้านวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ยกเว้นด้านสังคมและโดยรวมทุกด้านที่ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี
ของเชฟเฟ (Scheffe') ดังแสดงในตาราง 21 - 22

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ต่ำ	ผล สัม ฤ ทธิ ทางการเรียน ปานกลาง	ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	3.71			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	4.04			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.12	*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป มีคุณลักษณะในการเรียน ด้านวิชาการ วิชาชีพ แตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตั้งแต่ 2.25 ลงมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัย-

ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม

จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
		4.15	4.08	3.83
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	4.15			*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	4.08			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.83			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป มีคุณลักษณะในการเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตั้งแต่ 2.25 ลงมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านสังคม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรี ในชั้นปีสุดท้าย ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม เพศ กลุ่มวิชา การอบรมเลี้ยงดู การเข้าร่วมกิจกรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และองครักษ์ ชั้นปีสุดท้ายที่กำลังศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชา 3 กลุ่มวิชา 13 คณะ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 394 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านวิชาการ วิชาชีพ 21 ข้อ ด้านคุณธรรม จริยธรรม 10 ข้อ ด้านสังคม 30 ข้อ รวมทั้งสิ้น 61 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับตามวิธีของ ไคเคิร์ท (Likert) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9703
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยถึงคณบดีทุกคณะ ทั้ง 13 คณะและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ นำแบบสอบถามไปแจกทั้งหมดจำนวน 394 ชุดและได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 394 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะของนิสิตตามการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามตัวแปรเพศ และตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปรกลุ่มวิชา การอบรมเลี้ยงดู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

1. นิสิตมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ไม่พบความแตกต่าง

3. นิสิตที่ศึกษาต่างกลุ่มวิชากันมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่พบความแตกต่างกัน

4. นิสิตที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่ได้รับการเลี้ยงดูต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนิสิตด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิตจำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูเป็นรายคู่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอาใจกับเด็ก มีคุณลักษณะในการเรียนด้านวิชาการ วิชาชีพ แตกต่างจากนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นิสิตที่มีจำนวนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตด้านวิชาการ วิชาชีพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านสังคม ที่ไม่พบความแตกต่าง การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะในการเรียนของนิสิต จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป มีคุณลักษณะในการเรียนด้านวิชาการ วิชาชีพ แตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตั้งแต่ 2.25 ลงมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. จากการศึกษาคุณลักษณะของนิสิตตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสังคม พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการวิชาชีพ จากการศึกษาพบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัย-

ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตมีหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียนและถูกปลูกฝังให้เห็นความสำคัญจากค่านิยมในสังคมที่กระตุ้นให้นิสิตแสดงพฤติกรรมความมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ส่งผลให้นิสิตมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมาก เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (2542 : 112) กล่าวว่า ผู้ที่เรียนรู้ ศึกษาเล่าเรียนควรมีคุณลักษณะสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองพร้อมทั้งมีความกระตือรือร้นอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่พึ่งการเสริมแรง หรือรางวัลจากผู้อื่น รวมทั้งเต็มใจ และสามารถยอมรับแนวความคิดอื่นที่ถูกต้องและเชื่อกับการต่อต้านอุปสรรค สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนทยา เขมวีรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพณิชยการ-พระนคร พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คือ นิสัยในการเรียน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงให้เห็นว่าถ้านักศึกษามีนิสัยในการเรียนที่ดีจะส่งเสริมให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยนิสัยในการเรียนที่ดีนั้น ประกอบด้วย มีความตั้งใจในการเรียน มีการวางแผนในการเรียน และมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนในการเรียนอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกันกับ งานวิจัยของ ยรรยง ผิวอ่อน (2535 : 48) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปรับตัวในระดับมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า ความตั้งใจเรียนและการมีสมาธิในการเรียน มีผลต่อการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมขณะเรียน เช่น การฟังคำบรรยายสรุป ถ้านักศึกษาติดตามบทเรียนไม่ทัน อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในบทเรียนและส่งผลต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้

1.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม จากการศึกษาพบว่านิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก แบนดูรา(สีนินาฏ สุทธจินดา. 2543 :43; อ้างอิงจาก Bandura. 1977:16)กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม เป็นความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ การประเมินความถูกต้องของพฤติกรรมและกฎเกณฑ์เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ของตนเองในชีวิตประจำวัน ทั้งจากสถาบันการศึกษาและครอบครัว เช่น การใช้ชีวิตในของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ส่งผลให้นิสิตมีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่เด่นชัดในการประพฤติปฏิบัติตนตามกรอบและระเบียบของมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับที่ เอมอร์ กฤษณะรังสรรค์ (2537:15) ได้ศึกษาว่า พฤติกรรมการปฏิบัติตามระเบียบของสถาบันเป็นพฤติกรรมความมีจริยธรรมในหน้าที่ของนักศึกษาอย่างเด่นชัด เป็นอันดับหนึ่งในทัศนะของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร สตาภรณ์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน และนิสิตนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า องค์ประกอบความมีวินัยในตนเอง มีองค์ประกอบ คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความรับผิดชอบ ความอดทน

1.3 ด้านสังคม จากการศึกษพบว่านิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสังคมไทยได้มีการปลูกฝังอบรมขัดเกลาบุคคล จากสถาบันในสังคมหลายสถาบันทั้งจากการอบรมขัดเกลาจากครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันในสังคมอื่นๆ อีกมากมายที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตอยู่ของบุคคลคนหนึ่ง ส่งผลให้นิสิตมีคุณลักษณะด้านสังคม ที่แสดงออกในการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นอย่างเด่นชัด ดังที่ กรมสามัญศึกษา (จินตนา ธนวิบูลย์ชัย.2540: 87) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกโดยทั่วไป ได้แก่ การทำประโยชน์ต่อส่วนร่วม การทำหน้าที่ของตนเอง การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีโลกทัศน์กว้างไกล ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการปลูกฝัง จากสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวและสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ด้วย เช่นเดียวกับที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2532:122) กล่าวว่า การพัฒนามนุษย์เพื่อให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้นิสิตนักศึกษาตระหนักในความสำคัญของการอยู่ร่วมกับกลุ่มการปฏิบัติตามการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับวินัยหรือกฎเกณฑ์ของสังคม รู้จักเสียสละ เพื่อเตรียมนิสิตนักศึกษาให้พร้อมสำหรับชีวิตในด้านอื่นๆต่อไป เช่น นิสิตนักศึกษาจะต้องเรียนรู้เพื่อที่จะพบปะสมาคมกับคนอื่นและพัฒนาให้เป็นผู้ประสานที่ดีได้ ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ด้วยความสงบสุข

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม เพศ กลุ่มวิชา การอบรมเลี้ยงดู การเข้าร่วมกิจกรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ผลจากการวิจัยพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเพศชาย เพศหญิงมีบทบาทในสังคมที่ต่างกัน มีความสนใจในการทำกิจกรรมต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยเพศชายจะถูกปลูกฝังให้มีความเป็นผู้กล้าแสดงออก ในขณะที่เพศหญิงถูกปลูกฝังให้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความสุภาพอ่อนโยน จึงทำให้นิสิตชายและนิสิตหญิงมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแตกต่างกัน ดังเช่น มธุรส ชำนาญทัศน์ (2532:49) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีเพศต่างกันอาจเป็นสาเหตุให้มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ทางสังคม

แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต แ่ห่งทอง (2538:158) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียน พบว่า นักศึกษาที่เป็นเพศหญิงมีพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียนแตกต่างจากเพศชาย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ยุพินพรรณ ศิริวรรณกุล (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของบัณฑิตอาสาต่อการดำเนินการในโครงการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร กรณีศึกษา บัณฑิตอาสาผู้สนใจเข้ารับการอบรมจากคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของบัณฑิตอาสาเพศชายและหญิงต่อการดำเนินการในโครงการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร จากผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตอาสาเพศหญิงให้ความพึงพอใจต่อการดำเนินการในโครงการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตรในการดำเนินการเรื่องหลักสูตรอบรมแตกต่างจากเพศชาย กล่าวคือ บัณฑิตอาสาเพศหญิงมีความพึงพอใจเรื่องการนำวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเกษตรมากกว่าเพศชาย และด้านความรู้ความสามารถของวิทยากรในแต่ละหัวข้อบรรยายนั้นเพศหญิงมีความพึงพอใจในเรื่องนี้แตกต่างจากเพศชายเช่นกัน กล่าวคือ บัณฑิตอาสาเพศหญิงมีความพึงพอใจเรื่องนี้มากกว่าเพศชายเช่นกัน

2.2 ผลจากการวิจัย พบว่า นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มวิชาต่างกันมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มวิชาต่าง ๆ ต่างก็มีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคม คือ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ดังที่ วิจิตร ศรีสอาน (2517:10 – 11) ได้กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงของประเทศ มีหน้าที่ผลิตกำลังคนในระดับผู้นำของประเทศ รวมทั้งเป็นศูนย์รวมของวิทยาการแขนงต่างๆ โดยเป็นแหล่งสร้าง และพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนากำลังคนไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ ตลอดจนคุณลักษณะของนิสิต ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อออกไปรับใช้สังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิณทิพย์ วังเกล็ดแก้ว(2547:56) ได้ทำการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตที่ศึกษาในกลุ่มวิชาต่างกันมีคุณลักษณะ ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสังคม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กำหนดให้นิสิตทุกกลุ่มวิชาต้องเรียนวิชาพื้นฐานบังคับร่วมกัน โดยมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไปซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานทางด้านสังคม ทำให้นิสิตเห็นถึงคุณค่าในรายวิชาต่างๆ ช่วยให้นิสิตทุกคนมีจิตสำนึกที่ดีในการประพฤติ และปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคม ดังที่ คณะทำงาน

จัดทำแนวทางการสร้างหลักสูตรและรายวิชาใหม่ในด้านคุณธรรม จริยธรรม (2543:6-16)กล่าวว่า ลักษณะวิชาศึกษาทั่วไป เป็นวิชาบูรณาการ ที่สามารถทำให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยมี องค์ประกอบ คือ การเสริมสร้างองค์ความรู้ มีเนื้อหาที่มุ่งให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ และโลก สังคมโลกและโลกาภิวัตน์ คนและชีวิต การแก้ปัญหาชีวิต นอกจากนี้เป็นการปลูกฝังชั้นนำคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมกลุ่มที่มุ่งให้เกิดลักษณะเกี่ยวกับความจำ ความยุติธรรม ความอดทน และการ สร้างเสริมทักษะชีวิต ซึ่งเป็นกิจกรรมกลุ่มที่มุ่งให้เกิดลักษณะความภูมิใจในตน รวมทั้งสามารถนำความรู้ มาใช้และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ และเป็นวิถีในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ อนุพนธ์ คำปัน (2549 : 78) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลจากการวิจัย พบว่า นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน มีคุณลักษณะของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมและในแต่ละ ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ การอบรม เลี้ยงดูเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับที่ คุณากร ศรีคง (2547 : 22) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็น หน้าที่ของทุกคนในครอบครัวไม่ใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น พ่อหรือ แม่ และความรักของ พ่อแม่เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจริยธรรมในตัวเด็ก เด็กที่ได้รับการรัก ความอบอุ่นจะได้รับความ พอใจและมีความสุขเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดูเด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูโดยไม่รู้ตัว ถ้าเด็กต้องอยู่ห่าง จากผู้เลี้ยงดู ความว้าวุ่น ความกังวลจะเกิดขึ้น เด็กจะแก้ความรู้สึกนี้ได้โดยการแสดงการกระทำที่ คล้ายคลึงกับผู้เลี้ยงดู จึงเกิดการเลียนแบบลักษณะต่างๆของผู้เลี้ยงดู ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสามัคคี บิดามารดาให้ความรัก ความห่วงใยอาทรในตัวลูก ให้การดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนชี้แนะ แนวทางที่ดีที่ถูกต้องแก่บุตร เป็นตัวอย่างที่ดียอมก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว ดังที่ อารี รังสินันท์ (2537 : 165-166) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ เลี้ยงลูกให้เจริญเติบโตในสังคม เด็กควร ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ด้วยความรัก และความอบอุ่น การเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่าง สมบูรณ์ ซึ่งพ่อแม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูลูกของตนเอง 2 บทบาท คือ บทบาทในการเลี้ยงดู บทบาท สนองความต้องการในด้านร่างกายแก่ลูกของตน ซึ่งบทบาทนี้จะทำให้เด็กมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์และ บทบาทในการอบรมสั่งสอน เป็นบทบาทที่พ่อแม่ทำหน้าที่เสมือนครูของลูกในการให้ความรู้พื้นฐานซึ่ง เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน การอบรมสั่งสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตนของพ่อแม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาปิโร (อัจจรา สุขารมณ. 2542 : 2 ; อ้างอิงจาก Shapiro.1977) ศึกษา

รูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก พบว่า ความคาดหวังของ บิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล บิดามารดาจะยึดหยุ่น ไม่เข้มงวดจนเด็กขาดศักยภาพในตนเอง ไม่ควบคุม หรือออกคำสั่ง เมื่อทำผิดจะชี้แจงเหตุผล เด็กจะมีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักใช้เหตุผล ควบคุมอารมณ์และปรับตัวได้ดี ในทางตรงกันข้ามหากมีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ส่งเสริมศักยภาพของเด็กก็จะทำให้เด็กมีปัญหาในด้านต่างๆ เช่นเดียวกับที่ เดโช สนวนานนท์(ปฏิพันธ์ สกุลทอง. 2531 : 15 ; อ้างอิงจาก เดโช สนวนานนท์ .2510) บิดามารดาที่ละเลยไม่เอาใจใส่ต่อบุตร ทำให้บุตรมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยทางอารมณ์ รู้สึกว่าเหว ไม่มั่นคงและมักส่งผลให้มีพฤติกรรมออกมาในเชิงปฏิเสธ เป็นคนขาดความรักและให้ความรักใคร่ไม่เป็น บิดามารดาที่ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำหรือหย่าร้างกัน บุตรจะมีความกระวนกระวาย มีความเครียด มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่มั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ร้าย และขาดแบบแผนในการเสริมสร้างลักษณะของตน

2.4 ผลจากการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีจำนวนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกัน มีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กิจกรรมนิสิตนักศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตนักศึกษาให้พัฒนาตนเองได้ เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนระดับอุดมศึกษา ดังที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2542:2) ได้ระบุไว้ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถือว่ากิจกรรมนิสิตเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเสริมสร้างบุคลิกภาพและสมรรถภาพต่างๆ ให้เกิดขึ้นในตัวของนิสิต นอกเหนือจากการฟังคำบรรยายในห้องเรียน เพื่อให้สำเร็จเป็นบัณฑิตที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ความสามารถและวิจารณ์ญาณ เสียสละต่อส่วนรวม มีคุณธรรม และสุขภาพพลานามัยแข็งแรง หรืออีกนัยหนึ่งคือบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกายและจิตใจ ด้วยเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว มหาวิทยาลัยจึงมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตมีการเข้าร่วมกิจกรรมบังคับและได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่นอกเหนือจากกิจกรรมบังคับตามความสนใจและความสามารถของแต่ละคน ตลอดจนให้นิสิตได้มีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้และเพื่อเตรียมรับบทบาทและสภาพการณ์ต่างๆ ของสังคมอย่างแท้จริงต่อไป เช่นเดียวกับ มนตรี แยมกสิกร (2538 : 6)กล่าวว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นการเพิ่มพูนทักษะ และประสบการณ์อย่างมากมาย ซึ่งทักษะและประสบการณ์หลายอย่างไม่สามารถเรียนรู้ได้ในชั้นเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะช่วยเติมเต็มนิสิตนักศึกษาให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์เพียบพร้อมไปด้วยความรู้วิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม สอดคล้องกับผลการวิจัยของพานิ ปรีขานนท์ และคณะ(2529 :193) ซึ่งพบว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรมีประโยชน์ในการสร้างความ

สามัคคีและช่วยพัฒนานาบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆ เช่น การสร้างความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การสร้างทักษะในการเข้าสังคม และการเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธาริณี สุขจิตต์(2544 : 63) พบว่านิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมมีความเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในแต่ละด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ผลจากการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมี มีคุณลักษณะของ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรในการวิจัยซึ่งพบจากการศึกษาเอกสารหลายฉบับที่ ตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อทักษะทางวิชาชีพมาก ทั้งนี้เพราะระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันส่งผลให้นิสิตนักศึกษาแตกต่างกันด้วย เช่น ขวัญฤดี ขำซอนสตัย (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลมีพฤติกรรมความรับผิดชอบโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเช่นเดียวกับการวิจัยของ วลัยภา พัดเปี้ย (2539 : 88) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครู พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงส่งผลให้มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีด้วย ทั้งนี้เพราะความสำเร็จด้านการศึกษาเป็นสิ่งจูงใจให้อยากประสบความสำเร็จสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิตยา จตุวงศ์ (2546 :75-76) จากการศึกษาลักษณะนิสัยของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีลักษณะในการเรียนด้านต่างๆโดยรวมที่แตกต่างกัน นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีลักษณะด้านวิชาการแตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ซึ่งเป็นเพราะคนที่เรียนดี มักเป็นคนที่ทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ มีเป้าหมายที่ดี มีโลกทัศน์กว้างไกล และมีวินัยในตนเอง มีลักษณะของความอดทน และความอดทนเป็นสิ่งสำคัญของความพากเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน เช่น การอ่านหนังสือ ตำรา การศึกษาค้นคว้า การทำรายงาน และการฝึกฝนในบทเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การทำหน้าที่ของตนเอง ทำให้นิสิตตระหนักในบทบาทของการเรียนอย่างดีที่สุด ส่งผลให้นิสิตตั้งใจเรียนเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้นิสิตรู้จักการควบคุมเวลา ทั้งเรื่องเรียนการตรงต่อเวลา การให้เวลากับการเรียน เช่น ทำการบ้าน การอ่านหนังสือ ฯลฯ ลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเรียนที่ดีและนำมาซึ่งผลการเรียนที่ดี ดังนั้น นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงมีลักษณะด้านวิชาการมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง นอกจากนี้

สติปัญญาที่ดีมีผลต่อการพัฒนาด้านต่างๆ ได้ดี ดังที่ สำเนาฯ ขจรศิลป์(2536 :10 -14) กล่าวว่า นิสิต นักศึกษาที่มีระดับสติปัญญาสูง จะสามารถเรียนรู้และเกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีสติปัญญา ต่ำกว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่ พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.ด้านวิชาการ วิชาชีพ จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัย- ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตควรได้รับการพัฒนาคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ทักษะในการคิดอย่าง ลึกซึ้ง การคิดอย่างกว้างไกล รวมถึงประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน และการยอมรับความคิด หรือวิธีการใหม่ ในการทำงาน เพื่อให้ นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านวิชาการ วิชาชีพ ที่ครบถ้วน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.ด้านคุณธรรม จริยธรรม จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัย- ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตควรได้รับการพัฒนาคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ นิสิตควรมี แนวคิดในการเป็นตัวอย่างที่ดี รวมถึงการปลูกฝังแนวคิดในการเป็นบุคคลที่เมื่อมีโอกาสจะตอบแทน บุญคุณผู้ที่เคยช่วยเหลือ นิสิตในเรื่องต่างๆ หรือการมีน้ำใจให้กับคนในสังคม เพื่อให้ นิสิตมีทัศนคติต่อ คุณลักษณะของนิสิตเป็นการประเมินตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัย-

ศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม มากขึ้น

3.ด้านสังคม จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตควรได้รับการพัฒนาคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะในการสื่อสารโดยใช้ ภาษาต่างประเทศได้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน รวมทั้งเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาและ ศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย นอกจากนี้ยังควรเน้นให้ความรู้ในเรื่องการ ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายของตนเองและสามารถแนะนำให้เพื่อน นิสิตดูแลรักษาสุขภาพร่างกายของ

ตนเองได้อีกด้วย เพื่อให้นิสิตมีคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสังคม มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในกลุ่มประชากรของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่านั้น ควรมี
การศึกษาแก่นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆเพื่อจะได้ศึกษาคุณลักษณะนิสิตตามเกณฑ์สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาของนิสิตนักศึกษาที่อยู่ต่างมหาวิทยาลัยกันว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2.ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่มีต่อคุณลักษณะนิสิต
ตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3.การวิจัยครั้งนี้ยังมีตัวแปรที่ไม่ได้นำมาศึกษาอีกหลายด้าน เช่น ภูมิลำเนา ระดับการศึกษาของ
บิดา/มารดา หรือผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น ดังนั้นควรที่จะเพิ่มตัวแปรเหล่านี้ หรือ
ตัวแปรอื่นๆเข้าไปในการศึกษาคุณลักษณะนิสิตตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในครั้ง
ต่อไปเพื่อจะได้ทำให้ผลการวิจัยมีประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกรียงพล วิริยะจักรเดชา. (2549. 21 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย กัญญารัตน์ หาญสารกิจ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชนิษฐา ชื่นนิยม. (2540). การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรีรัษฎา. ปริญญาโท. กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2542, 19 – 20 พฤศจิกายน). วิกฤตอุดมศึกษาไทย: มหาวิทยาลัยกับทางรอดของแผ่นดิน. (เอกสารประกอบการอภิปรายในการประชุมทางวิชาการประจำปี 2542 ของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย). กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จริยา หาสิตพานิชกุล. (2547, มกราคม 11). บัณฑิตอย่างไรที่สังคมไทยต้องการ. วารสารเทคโนโลยีราชมงคล. 7(5): 9-11.
- จิรวัดณ์ วีระกร. (2543, กรกฎาคม 15). กระบวนทัศน์ใหม่บนเส้นทางบัณฑิตอุดมคติไทย. วารสารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 15(2): 1-4.
- ใจทิพย์ พวงทอง. (2540). การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของวัยรุ่น. ปริญญาโท. กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ. (2548, ตุลาคม 10). ยุทธศาสตร์โครงการบริการวิชาการชุมชน มหาวิทยาลัย – ศรีนครินทรวิโรฒ. วารสาร มศว.พลวัต. 5(9): 21-23.
- ชนานันท์ ญิณกุล. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจจะประพฤติตนตามหลักสัปปุริสธรรมของบุตรวัยรุ่นกับความประพฤติตามหลักสัปปุริสธรรมของบิดาตามการรับรู้ของบุตร. ปริญญาโท. กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยอนันต์ สุ่มทวนิช. (2537). รายงานการสัมมนาเรื่องการวางแผนเพื่อการพัฒนาหลักสูตร และคุณภาพของบัณฑิตศึกษาในแผนฯ ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). หน้า14-19.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย.

ชีชาวัฒน์ ศรีแก้ว. (2541). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543,10 มกราคม). แนวทางปฏิรูปอุดมศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (เอกสารประกอบการสัมมนา) กรุงเทพฯ.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2542,30พฤศจิกายน). ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2522,2 – 4 สิงหาคม). สรุปผลการประชุมทางวิชาการเรื่องวิชาพื้นฐานทั่วไปของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี. ศูนย์สารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2538,14 – 15 กันยายน). สรุปการสัมมนาทางวิชาการเรื่องวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี. โรงแรมเมอร์เดียร์ กรุงเทพฯ.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2539,17 ธันวาคม). สรุปการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการจัดการศึกษาทั่วไปเพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต. ปรีณส์พาเลซ กรุงเทพฯ.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2540,14 สิงหาคม). ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของทบวงมหาวิทยาลัย.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2540,15 สิงหาคม). รายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาวิธีการปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมในกระบวนการเรียนรู้. เกสซ์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2542,30 พฤศจิกายน). ประกาศของมหาวิทยาลัยเรื่องนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา 2542.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2542,5 – 11 กันยายน). รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยชี้รัฐธรรมนูญใหม่ ให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างมาก และการเตรียมความพร้อมของทบวงมหาวิทยาลัย ตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. จดหมายข่าวรายสัปดาห์. 11(473) : 25.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2542). รายงานประจำปี 2542.

ทัศนีย์ วิญญา. (2539). คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธวัชชัย สุขสี. (2537). การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธิตยา จตุวงศ์. (2546). การศึกษาลักษณะนิสัยของคนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นริรัตน์ วิจิตรแก้ว. (2542). การพัฒนานักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์และการประเมินตนเองของนักเรียน นักศึกษานาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

นฤช สุนทรศิริ. (2544). วิเคราะห์การใช้เวลาเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคพิเศษ (กศ.บป.) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาระดับปริญญาตรี). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บัวคำ แก้วอุดม. (2550). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองกับการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

ปนัดดา พวงพี. (2544). ทักษะต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ของนักเรียน นักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปัฐวรรณ อ่วมศิริ. (2541). การศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

ประกอบ คุปรัตน์. (2537, 22 – 23 กันยายน). ทิศทางการอุดมศึกษาของไทยในทศวรรษหน้า: เรื่องการจัดการอุดมศึกษาของไทย. (เอกสารประกอบการสัมมนา) จังหวัดเชียงใหม่.

ปานัน สุนทรสารทูล. (2549. 21 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย กัญญารัตน์ หาญสารกิจ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พรชูลี อาชาวอำรุง. (2542, 3 มีนาคม). การสอนโดยโครงการ. วารสารวิชาการ. ปีที่ 2.

ภัทรวรรณ บุญโยประการ. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนแพทย์ โดยวิธีสอบตรงของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2550). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 10. สืบค้นเมื่อ 11

กรกฎาคม 2550, จาก <http://www.preserve/cmu.ac.th/>

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. (2542). หลักการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม: การติดอาวุธทางปัญญา. (เอกสารการอบรม). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ยูเนสโก. (2540). การเรียนรู้ขุมทรัพย์ในตน. (Learning : The Treasure Within) : รายงานเสนอต่อ ยูเนสโก โดยคณะกรรมการมานานาชาติ ว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 1997 ฉบับภาษาไทย.

ลลิตา สาสาย. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วรรณวิมล ภิญโญสุภลิตี. (2547). การศึกษาและพัฒนาการใช้ชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นใน กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วารุณี ก้วยไข่มุก. (2547). ปัญหาการบริหารงานขององค์กรกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิจิตร ศรีสอาน. (2537). การจัดรายวิชาศึกษาทั่วไป. (มปป.). (อัดสำเนา).

วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษา. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549). 16-20. สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย: สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา.

วีรฉัตร สุปัญญา. (2548,1 มกราคม-ธันวาคม). การพัฒนาตนเองกับการศึกษาตามอัธยาศัย. วารสาร ศึกษาศาสตร์. 5(1):24-30.

ศศิธร วรรณพงษ์, และคนอื่นๆ (2548). การศึกษาสมรรถนะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- คันสนีย์ นาคะสนธิ์. (2545). การศึกษาและพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพร เหมือนเงิน. (2542). การศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ตามความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจ เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง
ทะเลตะวันออก. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. (2545, 5 เมษายน). การศึกษาสรรณะทางการเรียนของนักศึกษาภาคปกติและ
ภาคขยายโอกาส สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2543. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่.
7(3): 27-28.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาธรรม. (2540). การเรียนแบบร่วมมือ: พัฒนาหลักสูตร เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนแบบมีส่วนร่วม. (เอกสารการอบรมเชิงปฏิบัติการ). กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน
พัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา.
- ลีปนันท เกตุทัต. (2537). เรื่องการวางแผนเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพของบัณฑิตศึกษาใน
แผนฯ ระยะที่ 8 (2540 – 2544). (รายงานการสัมมนา) บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุดศิริ หอมกลิ่น. (2549. 21 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย กัญญารัตน์ หาญสารกิจ ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2542). การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ : ทักษะกระบวนการเผชิญ
สถานการณ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. โครงการกิตติมศักดิ์สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์.
- สุนันทา พรหมบุญ. (2543, 5 กรกฎาคม). ท้นสม้ยอย่างไร ไทยจึงไม่ล่มสลาย. มติชนรายวัน. หน้า 6.
- สุพร ตั้งสมวรพงษ์. (2545). การพัฒนาบัณฑิตในศตวรรษที่ 21: กระบวนทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนา
นิสิต นักศึกษาบนเส้นทางการปฏิรูปการเรียนรู้. (เอกสารประกอบการสัมมนา ชุดที่1).
กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2545). การศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนา
บัณฑิตอุดมคติไทย. กรุงเทพฯ.
- อุดม หนูทอง. (2540, มิถุนายน 1). บัณฑิตไทยในแนวพระราชดำริ. วารสารวิชาการ. 7(9): 3-18.

Chickering, A.W. (1993). *Education and Identity*. San Francisco : Jossey Bass.

Cronbach, Lee J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. New York : Harper & Row.

Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*.

New York : McGraw – Hill Book Co.

Krejcie, Robert V. and Daryle M. Morgan. (1970, Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. (5)30 : 607 – 610.

Likert, R. (1961). *New Pattern of Management*. New York : McGraw – Hill Book Co.

Yamane, T. (1976). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. New York : McGraw – Hill Book Co. (3)11 : 886.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์
สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมรพงษ์
สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ราชน บุญธิมา
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

ภาคผนวก ข
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

คุณลักษณะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านภูมิหลังของนิสิต

คำชี้แจง โปรดเขียนตอบหรือทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับตัวท่าน

1.1 เพศ

() ชาย

() หญิง

1.2 ท่านศึกษาปริญญาตรีคณะ.....

สาขาวิชา.....

1.3 บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูท่านในลักษณะใดมากที่สุด

(เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

() ท่านได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ

() ท่านไม่ค่อยมีโอกาแสดงความคิดเห็นใดๆ

() ท่านจะทำอะไรก็ได้ ไม่ค่อยมีผู้ปกครองสนใจรับรู้

() ท่านได้รับการดูแลทะนุถนอมจากผู้ปกครองอยู่เสมอ

1.4 การเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น

() การเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะกิจกรรมบังคับจำนวน 7 กิจกรรม

() การเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ากิจกรรมบังคับจำนวนกิจกรรมมากกว่า 7 กิจกรรม

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA. รวมตลอดทุกเทอม)

() ตั้งแต่ 2.25 ลงมา

() ระหว่าง 2.26 - 2.74

() เท่ากับหรือตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะในการเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและพิจารณาว่าท่านมีคุณลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงตามที่ปรากฏในข้อความเพียงใดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งตามความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านมีคุณลักษณะที่ปรากฏตามข้อความนั้นๆในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านมีคุณลักษณะที่ปรากฏตามข้อความนั้นๆในระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านมีคุณลักษณะที่ปรากฏตามข้อความนั้นๆในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านมีคุณลักษณะที่ปรากฏตามข้อความนั้นๆในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านมีคุณลักษณะที่ปรากฏตามข้อความนั้นๆในระดับน้อยที่สุด

ลำดับที่	คุณลักษณะนิสัยในการเรียน	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1	ด้านความรู้ทักษะด้านวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีพ 1. ความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพในสาขาที่ตนเรียนอยู่ 2. มีความสามารถในการสื่อความหมายและนำเสนอ 3. มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่เสมอ 4. มีความกระตือรือร้นต่อการเรียน 5. นำความรู้ที่ได้เรียนมาไปใช้ในชีวิตรประจำวัน 6. มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ 7. มีความสามารถในการคิดอย่างลึกซึ้ง 8. มีความสามารถในการคิดอย่างกว้างไกล					

ลำดับที่	คุณลักษณะนิสัยในการเรียน	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต				
		5	4	3	2	1
	9.มีความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์					
	10.มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆตามหลักเหตุและผล					
	11. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน					
	12.มีสติรอบคอบ					
	13. มีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจด้วยเหตุ และผล					
	14. ก่อนตัดสินใจทำอะไรหรือไม่ทำอะไรได้พิจารณาข้อมูลในทุก ๆ ด้านอย่างรอบคอบ					
	15. เชื่อมั่นในศักยภาพการเรียนของตนเอง					
	16. สามารถสร้างความสามัคคีทำงานร่วมกันเป็นทีมได้					
	17. มีการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่นและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบระหว่างเพื่อนและตนเองได้					
	18. สามารถยอมรับข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำงานของตนเอง					
	19.มีความสามารถในการทำงานได้อย่างรวดเร็วเสร็จตามกำหนด					
	20สามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์					

ลำดับที่	คุณลักษณะนิสิตในการเรียน	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 2	21.ยอมรับความคิดหรือวิธีการใหม่ในการทำงาน					
	ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
	22. เข้าเรียนตรงตามเวลาที่อาจารย์สอน					
	23. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน					
	24.ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังที่สามารถทำได้					
	25. ไม่ทำร้ายผู้อื่นด้วยคำพูดและการกระทำ					
	26. ให้อภัยผู้อื่นเมื่อเขาทำผิด					
	27. มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนในการทำงานที่ดีตามสาขาวิชาที่ตนเองเรียนอยู่					
	28. พร้อมปฏิบัติตนในกรอบและระเบียบของมหาวิทยาลัย					
	29. ไม่ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น					
ด้านที่ 3	30. การประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้					
	31. เมื่อมีโอกาสจะตอบแทนบุญคุณผู้ที่เคยช่วยเหลือข้าพเจ้าในเรื่องต่างๆ					
	ด้านคุณลักษณะทางด้านสังคม					
	32. มีความเข้าใจชีวิตและจิตใจผู้อื่น					
	33. มีความรู้ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลประเภทต่างๆ					

ลำดับที่	คุณลักษณะนิสิตในการเรียน	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต				
		5	4	3	2	1
	34. มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างดี 35. มีความรู้และทันต่อสถานการณ์ข่าวสารข้อมูลทั้งในประเทศไทยและสังคมโลก 36. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศได้ 37. สามารถยอมรับความแตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศต่างๆได้ 38. ให้ความสำคัญกับคนอย่างเสมอภาคกันโดยไม่เลือกเชื้อชาติ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ 39. เคารพในสิทธิของผู้อื่นและของตนเอง 40. รับฟังผู้อื่นได้ร่วมแสดงความคิดเห็น 41. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 42. ได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายในบทเรียนที่อาจารย์สอน 43. มีความสามารถในการยืนยันความคิดเห็นของตน 44. มีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาศาสนาตนเองต่อไปในอนาคต					

ลำดับที่	คุณลักษณะนิสัยในการเรียน	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต				
		5	4	3	2	1
	45. มีความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย 46. มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีชาวบ้านแบบภูมิปัญญาไทย 47. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกและวัฒนธรรมไทยต่าง ๆ 48. มีความรู้ความเข้าใจในความเป็นมาและประวัติศาสตร์ไทยเป็นอย่างดี 49. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน 50. มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า 51. ร่วมส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทุกครั้งที่มีโอกาส 52. มีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ 53. มีความรู้ความเข้าใจและรู้จักใช้ทรัพยากรทั้งทรัพยากรน้ำ ไฟฟ้า และอื่น ๆ อย่างประหยัด 54. มีความเข้าใจถึงความแตกต่างของคนในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย 55. มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย					

ลำดับที่	คุณลักษณะนิสัยในการเรียน	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต				
		5	4	3	2	1
	56. มีความรู้ความเข้าใจภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย 57. มีความรู้ความสามารถในการดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตนเองในเบื้องต้นได้ 58. มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนนิสิต 59. สามารถผ่อนคลายความเครียดของตนเองและผู้อื่นได้ 60. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถแนะนำให้เพื่อนนิสิตดูแลรักษาสุขภาพกายของตนเองได้ 61. มีความมั่นคงทางอารมณ์					

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
เรื่อง คุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา

1. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.9703
2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตาม
เกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้านวิชาการ วิชาชีพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1.	2.611	12.	11.180
2.	3.048	13.	9.242
3.	3.320	14.	6.900
4.	3.556	15.	4.811
5.	4.438	16.	7.778
6.	5.048	17.	7.529
7.	5.908	18.	7.275
8.	5.939	19.	7.778
9.	6.380	20.	8.237
10.	6.957	21.	3.852
11.	7.066		

ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตาม
เกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
22.	5.883	27.	6.596
23.	3.450	28.	5.392
24.	4.294	29.	4.172
25.	5.775	30.	3.867
26.	4.323	31.	5.502

ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามคุณลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตาม
เกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้านสังคม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
32.	4.839	47.	5.831
33.	6.736	48.	4.438
34.	2.803	49.	5.233
35.	4.185	50.	6.957
36.	3.357	51.	6.481
37.	5.563	52.	5.453
38.	4.160	53.	5.948
39.	6.862	54.	6.455
40.	10.088	55.	7.572
41.	9.097	56.	6.141
42.	7.471	57.	3.246
43.	8.954	58.	3.138
44.	10.500	59.	1.750
45.	4.667	60.	1.476
46.	6.299	61.	2.993

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

นางสาวกัญญารัตน์ หาญสารกิจ

วันเดือนปีเกิด

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2523

สถานที่เกิด

จังหวัดสมุทรสงคราม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2546

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พ.ศ. 2551

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

นางสาวกัญญารัตน์ หาญสารกิจ

วันเดือนปีเกิด

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2523

สถานที่เกิด

จังหวัดสมุทรสงคราม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2546

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พ.ศ. 2551

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ